КПСС-эй ЦК-гэй ээлжээтэ Пленумые ажалай бэлэгээр угтахын түлөө социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрнэ

БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

БУРЯТ ҮНЭН

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй орган

№ 188 (9020) | 1959 оной августын 12, среда | Сэн 20 мүнгэн

Профсоюзай организацинуудай гол шухала хэрэг

КПСС-эй ЦК-гэй июниин Пленум манай ажахын бүхы һалбаринуудта техническэ дэбжэлтэ түргөөр туйлаха—үйлэдбэреэ оньһожоруулха, автомат техникэ үргэнөөр нэбтэрүүлхэ айхабтар шухала зорилгонуудые совет арадай урда табиба. Эдэ зорилгонуудые бодото дээрэнь бэелүүлхэ хэрэгтэ профсоюзай организацинуудай үүргэ тон ехэ юм.

Нэн түрүүн профсоюзай организацинууд техническэ дэбжэлтэ туйлахын түлөө социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрүүлхэ болоно. Шүүлэй үедэ коммунистическэ ажалай бригадын, ударнигай нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө тэмсэлые бүд нэхэгшэ Валентина Гагановагай һайн һайхан үүсхэл улам хүсэтэйгөөр дэлгэрүүлбэ.

Валентина Гагановагай жэшээгээр Улан-Удын «Механлит» заводой, мяханай комбинадай, Галуута-Нуурай рудоправлениин, Сэмбын фабрикын, Улан-Удын ТЭЦ-ын түрүү коллективүүд түсэбөө дүүргэдэггүй, гээгдэнги предприятинуудые түрүүшүүлэй зэргэдэ гаргаха гэжэ шиидэбэ.

Мүнөө республикада коммунистическэ ажалай бригадын хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө 800 гаран коллектив тэмсэжэ байна. Мүн тэдэн олон предприятинууд, совхозууд долоон жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ гээ. Жэшээлхэдэ, Бурядай совнархозой бүхы предприятинууд долоон жэлэйнгээ түсэбые нэгэ жэл урид—1964 ондо дүүргэхээр хараална.

Гэбэшье социалистическэ мүрысөөнэй иимэ эршэтэй, эдэбхитэйгээр дэлгэржэ байхада, профсоюзна зарим организацинууд энэ хэрэгтэ ёһо тэдыгээр хандана, халирхайгаар хүтэлбэрилнэ. Коммунистическэ ажалай бригадын, ударнигай нэрэ зэргэ олохын түлөө тэмсэлдэ үшөөл олон хүдэлмэришэд хабаадалсанагүй. Республикымнай эгээл томо предприятинууд ПВЗ-эй, Зэдын вольфрамово-молибденэй комбинадай хүдэлмэришэдэй ойролдоо 5—6 процентнь, тэрэшэлэн республикын РТС, совхозуудай коллективүүдэй ойролдоол 11-ниинь энэ хүдэлмэридэ хабаадана,

Коммунистическэ ажалай бригадын, ударнигай хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө тэмсэлые шадабаритайгаар ударидажа, ажалшадые олоор хабаадуулха—энэ хадаа профсоюзай организаци бүхэнэй гол шухала зорилгонуудай нэгэниинь мүн гэжэ КПСС-эй ЦК-гэй июниин Пленумэй тогтоол соо хэлэгдэнэ.

Мүн уралан нарижуулгын, ухаалан зохёолгын хүдэлмэрие үргэдхэхэ, һайжаруулха талаар профсоюзай организацинуудай урда шухала зорилго табигданхай. Сэмбын фабрикын, «Механлит», шэлэй, паровозо-вагон бүтээлгын заводуудай, Баргажанай Адагай загаһанай комбинадай профсоюзай организацинууд уралан нарижуулха, ухаалан зохёохо хүдэлмэрие һайнаар эмхидхэдэг болонхой. Эдэ предприятинуудта 6—9 хүнэй нэгэниинь уралан нарижуулагша юм. Энэ жэлэй түрүүшын хахадта республика доторнай хамта 5 мянган уралан нарижуулгын дурадхал орожо, тэрэнэй 3 мянганиинь үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдээ. Тиигэжэ 12 миллион түхэригэй гүрэнэй зөөри алмагдаба.

КПСС-эй ЦК-гэй июниин Пленумэй һүүлээр зарим предприятинуудта үйлэдбэриие уралан нарижуулха тусхай бригаданууд байгуулагдажа, ажалаа оньһожоруулха, автомат техникэ нэбтэрүүлхэ талаар нилээд ехэ хүдэлмэри хэгдэжэ байна.

Гэхэтэй хамта, энэ хүдэлмэридэ үшөөл олон дутагдалнууд бии. Улан-Удын модоной заводто хахад жэлэй туршада уралан нарижуулгын ойролдоо 53 дурадхал орожо, 16-ниинь үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдээ. Улан-Удын мяханай комбинадай, Кяхтын, Сэлэнгын совхозой, Ээрын, Хориин, Хандагатайн леспромхозуудай уралан нарижуулха, ухаалан зохёохо бүлгэмэй соведүүд тон муугаар ажаллана.

Профсоюзай областной, фабрично-заводской комитедүүд энэ хүдэлмэриие саг үргэлжэ хинан шалгажа, хэрэгтэй туһаламжа үзүүлжэ, олониитые үргэнөөр хабаадуулха ёһотой.

Мүн техническэ дэбжэлтэ туйлаха хүдэлмэридэ хүдэлмэришэдые, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдые, алба хаагшадые үргэнөөр хабаадуулха ябадал ехэ удхашанартай гээшэ.

Зарим предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд, профсоюзай организацинууд үйлэдбэриин саг үргэлжын зүблөөе тоодоггүй, тэрээндэ хайша хэрэгээр хандадаг байна. Селендумын станок бүтээлгын заводто, Ээрын леспромхоздо, Хориин совхоздо үйлэдбэриин саг үргэлжын зүблөөн хэдэн һараар болодоггүй юм. Эдэ предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд ажал хүдэлмэреэ оньһожоруулха, түрүү технологи нэбтэрүүлхэ, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ гэхэ мэтын тон шухала асуудалнуудые үйлэдбэриин зүблөөн дээрэ табидаггүйнь гэмшэлтэй,

Предприятинуудай профсоюзай организацинууд үйлэдбэриин саг үргэлжын зүблөөнэй ажал хүдэлмэриие һэргээжэ, үндэһөөрнь һайжаруулха зорилготой. Профсоюзай областной, фабрично-заводской комитет бүхэн КПСС-эй ЦК-гэй июниин Пленумэй шиидхэбэриие бодото дээрэнь бэелүүлхэ талаар тусхай хэмжээнүүдые хараалжа, эмхидхэлэй хүдэлмэри һайнаар ябуулха уялгатай.

Таряа хуряалгаа 10—12 үдэртэ дүүргэхэбди гэжэ Тарбагатайн Кударын, Ториин, Бичурын механизаторнууд мэдүүлбэ

4-5 үдэр соо таряа хадажа дүүргэхэнь

Кударын аймагай колхозуудай полинууд үдэр бүри үнгэеэ хубилгажа байна. Илангаяа ячмень бултанһаа урид шаралжа, эдеэшэжэ эхилээ. Алтайн сомоной Ждановай нэрэмжэтэ колхозой хоёрдохи бригадада ячмень хадажа захалаа.

Механизатор Бимба Цыренжапов «Беларусь» тракторта навесной жатка шагтагалаад хадажа ябана.

Мүн бэшэ колхозуудай механизаторнууд үглөө мүнөөгүй таряа хадажа эхилхээр бэлэн. Энэ жэлдэ кударынхид таряа хуряаха түрүү арга—бүлэг бүлэгөөрөө (групповой) хүдэлхэ арга хэрэглэхэ юм. Баян ургасаяа түргэнөөр хуряажа абахын түлөө бүхы хүсэ шадабаряа элсүүлхээр шиидэнхэй. Ороohото бүхы ургамалаа хүдэлмэриин 4—5 үдэр хадажа дүүргэхэ юм. Тиихын тулада «С-6» комбайнуудые тааруулан зохёогоод, таряа хадалсаха, лафетнэ, навесной жатканууд хэрэглэгдэхэ юм.

Аймагай колхозууд таряа хуряалгын эхилтэр тэжээл бэлэдхэлээ гол түлэб дүүргэхэ байна. Мүнөө хаа хаанагүй үбһэ хуряалга үргэн далайсатайгаар ябуулагдана. Тамирай Кировэй нэрэмжэтэ колхоз үбһэ хуряалгын хүдэлмэри дүүргэбэ. Мүн «Путь к коммунизму» колхозой гэшүүд үбһэ хуряалгаяа түргэнөөр ябуулжа байна. Үдэр бүри мянгаад шахуу центнер үбһэн эндэ һурилэгдэнэ.

Манай тусхай корр.

Хүдөө бэшэгшэднай мэдээсэнэ

Түсэбынь саарһан дээрэ үлэшэхэнь

Байгша ондо Хэжэнгын «Победа» колхоздо ороohо тарянанай баян ургаса гараа. Мүнөө наратай үдэрнүүдэй боложо байхада нилээд тарянаниинь эдеэгээ хүсэнхэй. Тиимэһээ эдэ үдэрнүүдтэ эндэ хуряалга хэжэ болохоор юм.

Һаяхан бидэнэр «Бурят үнэн» газетын хүдөө бэшэгшэд тус колхоздо ошожо, таряа хуряалгадаа бэлдэжэ байһан хүдэлмэриiень шалгажа үзэбэбди. Тиигэжэ тус колхозой таряа хуряалгаяа муу бэлэдхэлтэйгээр угтажа байһыень элирүүлээбди.

«Победа» колхоз таряа хуряалгынгаа техникые мүнөө болотор хүсэд заһабарилаагүй байба. Хуряалгада ябаха комбайнернууд ондоо ажалһаа үшөө сүлөөлэгдөөгүй. Августын 7-ной байдалаар колхозой 12 комбайнернуудай 8-ниинь лэ заһабарилга хэжэ байгаа. Харин бэшэ комбайнернуудынь колхозойнгоо жэжэ божо ажал хэжэ ябана. Тиимэһээ артелиин 12 комбайнуудай нэгэнииншье амяарлан хуряалга хэхээр түхеэрэгдээгүй байһаниинь гайхалтай бэшэ. Урда жэлнүүдтэ аймагай олохон колхозууд ехэнхи таряагаа амяарлан хуряажа, энэ аргые нилээдгүй һайшааһан байна. Теэд «Победа» колхозой хүтэлбэрилэгшэд амяарлан хуряалгые мүнөө болотор тоогоогүй байһаниинь, таряа хуряалгадаа хангалтагүйгөөр бэлдэһэнһээнь элирнэ. Колхозой түсэб соо байгша ондо 3 мянга гаран гектарай тарян амяарлан хуряагдахаар бэшэгдэнхэй. Гэбэшье эндэхид мүнөө амяарлан хуряалга хэхын түлөө ойролдоол 3 комбайн түхеэрхээр хараална. Теэд түсэблэгдэһэн 3 мянган гектар таряагаа ойролдоол 3 комбайнаар яагаад амяарлан хуряахань гээшэб?!

Тэрэшэлэн тус колхозой хурчалгадаа һулаар бэлдэһыень бусад олон дутагдалнууд гэршэлнэ. Колхозой 2-дохи комплексно бригадаһаа бусад бригадануудта хуряалгын жатканууд заһабарилагданагүй. Мүн подборщик, лафеткэнүүд болон таряа сэбэрлэлгын оньһото машинануудта гаршье хүргэгдөөгүй байһаар. Тиихэһээ байгагай жатка, лафеткэнүүдынь огто суглуулагдаагүй байна.

Бидэнэр колхозой тоогууд дээгүүр ябажа харабабди. Теэд тус колхоз таряа суглуулха сарайнуудаар дуталдана. Мүн тоогууд дээрэ байһан барилгануудынь үшөө заһабарилагдаагүй харагдана.

Эдэ мэтын дутагдалнуудһаа уламжалан саашань шалгахада, тус колхозой правлени таряа хуряалгын график, түсэбүүдээ мүнөөшье болотор табяагүй байһаниинь элирүүлэгдээ. Тиигэжэ мүнөө жэлэйнгээ баян ургасые саг болзортонь хуряахын түлөө эртээнһээ оролдоогүй байһан тус колхозой хүтэлбэрилэгшэдһөө партиин айком, аймгүйсэдком шанга эрилтэ хэхэ бэзэ гэжэ найданабди.

Рейдовэ бригадын гэшүүд:
А. Тайнов, хүдөө ажахын инспекциин главна агроном;
В. Номоев, РТС-эй инженер-механик; **Б. Доржиев,** ВЛКСМ-эй айкомой инструктор,
Д. Эрдынеев, «Кижингинский колхозник» газетын хүдөө ажахын таһагые даагша.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Хүндэлэлэй тэмдэг» орденоор шагнагдаһан Ториин аймагай «Улаан Бургалтай» колхозой комплексно бригадын бригадир нүхэр Банзаракцаев Батор Базаевич. **Н. Дамбаевай фото.**

Үндэр бүтээсэ туйлана

Энэ жэлдэ Сэлэнгын совхозой тариалан дээрэһээ унихэнэйшье үзэгдөөгүй үндэр ургаса гараад, һаянай наратай сэлмэг үдэрнүүдтэ жэгдэ һайнаар эдеэшэжэ эхилээ. Нютагай зоноор хөөрэлдэхэдэ: лаб дээрэ тооложо үзэхэдэ, шэниисэ, хара тарян, ячмениин ургасаһаа гектарай 150 пүүдһээ доошо бэшэ ороohон лаб абтахаар байна гэлсэнэ.

Мүнөө совхозой хүдэлмэришэд, механизаторнууд ороohо тарянанай баян ургасые тон богони болзор соо, эрхим шанартайгаар хуряажа абаха хэрэгтэ гол анхаралаа хандуулна. Эндэ элдэб маркын 11 комбайн болон 5 навесной, 4 лафетнэ жатка гэхэ мэтэ техникэ зэр зэбсэгүүдынь бүри июль соо гүйсэд һайнаар заһабарилагдажа, бэлэн болгогдоо һэн. Хушалтатай тосг, склад, амбарнуудшье һайнаар бэлдэгдэнхэй.

Байгша ондо үндэрөөр, үдхэнөөр ургаһан ороohо таряагаа ехэнхидээ амяарлан хуряаха гэхэ-гү, али энэ аргаар хамта 3200 гектар хадаха зорилго табина. Тиихэдээ эндэхид түрүүшын үдэрһөө машина, техникээ бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлгэжэ, бүхы таряагаа 12 хүдэлмэриин үдэрэй туршада амяарлан хадаад, тэрэнээ 15 хоногой хугасаа соо суглуулжа хуряаха юм.

Августын 4-нэй үдэр 2-дохи фермын Ягаан гэжэ газарта залуу тракторист Алексей Намсараевай агрегат ячмениин ургаса амяарлан хадажа захалаа һэн. Нүхэр Намсараев гансаараа хүдэлжэ, түрүүшын үдэр «ЖН-4,0» маркын навесной жаткаар 10 га хадаа. Хоёрдохи үдэрөө ажаллахадаа, 13 гектар нормын орондо 20 гектар амяарлан хадаһан байна.

— Энэ оной ноябрь—декабрьда болохо партиин ЦК-гэй ээлжээтэ Пленумые эрхим ажалаараа угтахын тула таряа хуряалгын үедэ удэр бүриингөө даабариие 1,5—2 дахин үлүүлэн дүүргэжэ, хододоо 25—26 гектар амяарлан хадахаб,—гэжэ нүхэр Намсараев мэдүүлнэ.

Д. Бадмажапов.

Куйбышевска область таряа худалдаха түсэбөө болзорһоонь урид дүүргээ. Түсэбһөө гадуур 15 миллион пүүдһээ бага бэшэ таряан гүрэндэ худалдагдаха байна

КПСС-эй XXI съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдээр зоригжоһон Куйбышевска областиин эрэгтэй, эмэгтэй колхознигууд, совхозуудай, заһабарилгын-техническэ станцинуудай хүдэлмэришэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд таряа худалдаха түсэбөө болзорһоонь урид, августын 9-дэ 100,5 процент дүүргэбэ. 39,3 миллион пүүд таряан гүрэндэ худалдагдаа.

Областиин колхоз, совхозууд 15 миллион пүүдһээ бага бэшэ таряа түсэбһөө гадуур нэмэжэ худалдаха юм. Хамта дээрээ 54 миллион үлүүтэй пүүд таряан гүрэндэ худалдагдаха.

Мүнөө үедэ эндэхи колхоз, совхозууд малдаа эдюүлхэ ороohо таряа хаажа, бусад фондонуудые байгуулжа, тэжээл бэлэдхэжэ, хүдөө ажахын бусад хүдэлмэри хэжэ байнхай. Колхоз, совхозуудай ниитын малай тоо толгой олон болоно, мал ажалай продуктнууд элбэгээр абтажа, ехээр бэлэдхэгдэнэ. Энэ жэлэй 7 һарын турша соо нёдондоной энэ үеынхидэ орходоо 83 процентээр ехэ мяхан, 23 процентээр ехэ һүн, 46 процентээр олон үндэгэн гүрэндэ худалдагдаһан байна.

Промышленностиие, хүдөө ажахые, соёл культурые хүгжөөхэ тухай Коммунистическэ партиин, Советскэ правительствын саг үргэлжын анхарал оролдолгодо харюусан, колхознигууд, совхозуудай хүдэлмэришэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд долоон жэлэй түрүүшын жэлэй түсэбые амжалтатайгаар бэелүүлхын түлөө тэмсэхэ зуураа, абаһан уялгануудаа нэрэтэй солотойгоор дүүргэжэ байна.

ТҮРЭЛ ОРОН ДОТОРНАЙ

Москвадахи Бауманай нэрэмжэтэ дээдэ техническэ училищиин, шинын промышленностиин научно-шэнжэлэлгын институдай эрдэмтэд Горьковско автозаводой хүдэлмэришэдтэй хамтадаа камергүй шэнэ түхэлэй шиинэ туршажа үзэхэ самоходно установко ухаалан зохёогоо. Иимэ шиинэ ямаршье газараар ябажа шададаг автомобильнуудта хэрэглэгдэхэ юм. Мүнөө ухаалан зохёогдожо байһан энэ автомобиль элһэ, саһан соогуур ябажа шададаг, гэшхүүр өөдэ гаража, жалга руу орожо шададаг байха юм. **Зураг дээрэ:** самоходно установко гэшхүүр өөдэ гаража байна. **ТАСС-эй фотохронико.**

Шэнэ танкер

СТАЛИНГРАД, (ТАСС). Сталинградай судоверфиин конструкторнууд инженер П. М. Кожевниковой хүтэлбэри доро 5 мянган тонно ашаа тээгээд, гол мүрэндэ ябаха танкерай техническэ проектые зохёожо дүүргэбэ. Энэ танкераар нефть, бензин, керосин, мазут, солярка зөөгдэхэ байна. Судна утаашаа 128 метр юм. Тус бүридөө мянган мориной хүсэтэй хоёр гол ехэ двигатель тэрээндэ табигдаха байна. Судна час соо 20—21 километр ябахаар хараалагданхай. Час соо 500 кубометр юумэ бүлэжэ гаргаха хоёр бүлүүр суднада табигданхай. Эдэ бүлүүрнүүд танкерһаа нефтепродуктые 5 час соо бүлэжэ гаргаха юм.

Валентина Гагановагай үүсхэлые дэмжэгшэд

Лениногорско шахта барилгын управлениин Л. Чураковай хүтэлбэрилдэг комсомол-залуушуулай коллектив гээгдэжэ ябаһан хоёрдохи участогта графигтаа орохо ябадалдань туһалха гэжэ шиидэбэ. Нүхэр Чураковой бригадаһаа бүлэг залуушуул участогта ерээд, комсомольско бригада бии болгобо. Энэ бригада бүри һаяхан хүдэлжэ эхилээшье һаа, һайн ажалай жэшээ харуулна. Участогай хүдэлмэри һайжаржа захалаа.

***

Примориин эрхим барилгашадай нэгэн М. Сидоровэй гээгдэнги бригада ерэхэдэ ажал хэрэгынь муу, даалгабаряа хододоо дүүргэдэггүй байба. Зарим штукатурнууд ондоо коллективүүдтэ эльгээгыт гэһэн мэдүүлгэнүүдые үгэһэч байгаа.

Шэнэ бригадир бригадын хүсые өөрынгөө һанаашаар хубаарилан табиһан, сагаа зүбөөр ашаглаһан, хүдэлмэришэдые материал болон хэрэгсэлнүүдээр гүйсэд хангаһан байна. Тэрээнһээ хойшо бригада нормоёо дүүргэдэг болоо. Тиин хүдэлмэришэд хүсэндөө этигэдэг болоһон байна.

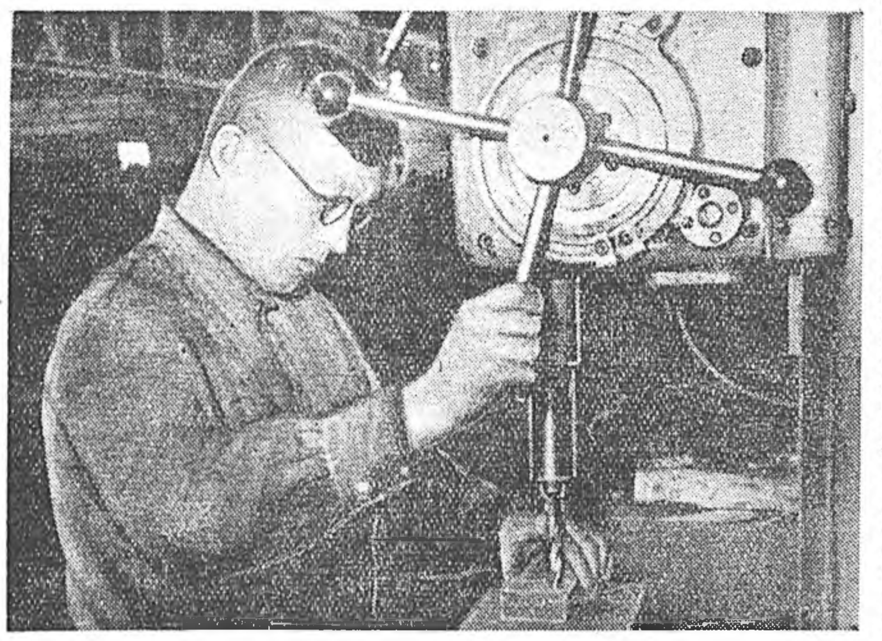
***

Гурбадугаар Интернационалай нэрэмжэтэ ээрэлгэ-нэхэлгын Махачкалинска фабрикада мастерай туһалагша З. Стойков ехэ хүндэтэй болонхой. 25 жэл соо бүд нэхэлгын промышленностьда ажаллаһан нүхэр Стойков станогуудые, үйлэдбэриин технологиие эрхим һайнаар мэдэдэг юм. В. Гагановагай үүсхэлые дэмжэн, мастернуудай мэргэжэл багатай туһалагшад Ю. Сазонов, В. Проулочный болон бусадта ажалаа эмхидхэхэдэнь тэрэ туһална. Фабрикын партбюро коммунист нүхэр Стойковой үүсхэлые һайшаагаа.

***

Социалистическэ Ажалай Герой В. Гагановагай үүсхэлые колхозно тосхоной патриодууд олоороо дэмжэбэ. Гээгдэнги колхозуд, совхозууд болон бригадануудта, мал ажалай фермэнүүдтэ хүдэлхыемнай эльгээгыт гэһэн гуйлтатай 700 гаран мэдүүлгэ богони сагай хугасаа соо Грузинска ССР-эй Хүдөө ажахын министерстводэ, партиин обкомууд болон райкомуудта, колхозуудай правленинүүдтэ партийна, советскэ, ажахын хүдэлмэрилэгшэдһөө, түрүү колхозуудай түрүүлэгшэнэрһээ, РТС-үүд болон совхозуудай директорнуудһаа, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдһээ ороһон байна **(ТАСС).**

Заводой ударник

Асфальтаар хушагдаһан харгы заводой корпусуудай дундуур зурыһаар саашална. Тэд сааханууp—харгын хажуу тээ хирписсээр баригдажа байһан шэнэ корпусууд үндылдэнэ.

Урдаһаамнай хүдэлмэриин хубсаһатай, набтархан бэетэй хүнэй ерэхэдэ:

— Сайн. Энэ ямар барилганууд гээшэб?

— Нэгэниинь шэнэ цех, нүгөөдэнь — склад баригдажа байна,—гэжэ заводой партийна комитедэй секретариин орлогшо нүхэр Жирихин харюусаба.

Автотракторна цех соо ороходомнай, заһабарилагдажа байһан трактор, машинанууд, мүн дээгүүр ябадаг кран гэхэ мэтэ хэрэгсэлнүүд олон байба. Хүндэ юумэ үргэдэг кран автомашинын кабиные хоёр тээһээнь ехэ гохоор шагталан абаад, заһабарилагдаха газартань аалиханаар абаашажа табижархина.

— Миша, тэрэ кабинын ара талые түргэхэн шэрээгээд орхёоройш. Үглөөдэр леспромхоз эльгээгдэхэ юм һэн,—гэжэ тус цехын мастер машинын кабина табилсажа байһан хүндэ хандана.

Михаил Григорьевич Демьяненко Улан-Удын «Механлит» заводто табадахи жэлээ слесареэр ажалладаг. Урдань 18-жэлэй туршада автомашинын жолоодогшоор ажаллаа.

— Слесариин ажал харюусалгатайшье, хүндэтэйшье юм. Тиимэл хадань би ажалдаа ехэ дуратайб. Машина, тракторнуудые шанар һайнтайгаар заһаха гэжэ оролдоггшоб,—гэжэ нүхэр Демьяненко хөөрэнэ.

Мүнөө М. Г. Демьяненко тракторай элдэб олон эбдэрһэн частьнуудые шэнэлэн заһабарилна, гагнана.

Эрхим слесарь нүхэр Демьяненко үдэр, халаан бүриингөө даабарие 200 процентһээ доошо бэшээр дүүргэжэ, заводойнгоо хүдэлмэришэдэй дунда суурхадаг.

— Михаил Григорьевич, ямар аргаар иимэ үндэр бүтээсэ туйланат?

— Ямар арга гэжэ юун байхаб даа. Үглөөдэрэйнгөө ажалда урда үдэрынь бэлэдхэнэб. Хэрэгтэй зэр зэбсэгээ бэлэн болгожо, хүдэлхэ газартаа табидагби. Ажал дээрээ үлүү ябадал гаргадаггүйб,—гэнэ.

КПСС-эй Центральна Комитедэй июниин Пленум хүдэлмэреэ оньһожоруулха, автомат аргаар ажалаа бүтээхэ зорилго табяа. Энэ хэрэгтэ нүхэр Демьяненко өөрынгөө хубитые оруулалсана. Уралан нарижуулгын дурадхал оруулжа, түмэрэй хаядаһаар шэнэ гэнжэ хэдэг болоо.

Жэл бүри нүхэр Демьяненко ФЗО һургуулиин үхибүүдые өөрынгөө дүй дүршэлдэ һургадаг юм.

М. Г. Демьяненко Бурядай АССР-эй Верховно Соведтэ депутад юм. Мүнөө нүхэр Демьяненко ниитын хэрэгтэ оролдосотойгоор хабаадана.

Һая тус заводой эрхим хүдэлмэришэд М. Г. Демьяненко, Н. А. Авдоничев, Л. Г. Кречмер гэгшэдтэ коммунистическэ ажалай ударнигай хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдожо, баяр дээрэнь баяр нэмэбэ.

К. Халтанов.

Зураг дээрэ: коммунистическэ ажалай ударник, М. Г. Демьяненко ажалдаа байна.

Л. Хайдуровай фото.

Һү ехээр һаадаг болохо аргатай

Хориин аймагай колхозууд болон хониной совхоз байгша ондо нёдондонойхиһоо 1,4 дахин ехэ һү һааха, үнеэн бүриһөө 1600 литр һү һааха гэһэн уялга абаһан байна. Һү һааха түсэб, уялгаая дүүргэхын түлөө эндэхи зарим колхозууд яһала оролдоно. Жэшээнь, аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз долоо һарын туршада нёдондоной энэ үеынхидэ орходоо 21 центнерээр ехэ һү һаагаа гэхэ гү, али үнеэн бүриһөө һү һаалгаяа 76 килограммаар дээшэлүүлһэн байна. Тиихэдэ совхозой 5-дахи, 6-дахи фермэнүүдэй һаалишад нёдондонойхитой сасуулбал һү һаалгаяа нилээд ехэдхээ.

Тэрэшэлэн аймагай түрүү һаалишад абаһан уялгаяа дүүргэхын түлөө ехэхэн оролдолго гаргажа, ажалдаа һайн амжалта туйлана.

Гэбэшье аймаг дотор бүхыдөө пү абалга тон хангалтагүй, муугаар ябуулагдана. Жэшээлбэл, байгша оной августын 1-эй дүнгөөр һү абаха жэлэй түсэб аймагай колхозууд болон совхоздо оройдоол 43,9 процент дүүргэгдээд байна. Илангаяа хониной совхоздо дурсагдаһан 5-дахи, 6-дахи фермэнүүдһээнь бэшэндэ һү һаалга тон муугаар эмхидхэгдэнэ. Эндэ һү абаха жэлэйнь түсэб минил 40,1 процент дүүргэгдэнхэй. Тиихэдэ нёдондоной тус үеынхитэй сасуулхада, үнгэрэгшэ долоон һара соо аяар 229,2 мянган килограмм һүн багаар һаагдаа гэхэ гү, али тэрэнь үнгэрэгшэ жэлэйхиһээ 21,6 процентээр доошоо ороо, үнеэн бүриһөө 90 килограммаар бага һүн һаагдаа.

Хэнэйшье мэдэһээр энэ жэлдэ Хоридо бороо хура ехэ элбэг орожо, зүлгэ ногоон айхабтар һайн, үхэр малай һү шэмээ эрид дээшэлүүлхэ арга нүхэсэл гүйсэд байгаа. Һү ехээр һааха гэжэ эндэхи хүтэлбэрилэгшэд гоё гоёор хөөрэлдөөд, үнэн дээрээ тэрээнээ бэелүүлхын хойноһоо ёһотой оролдолго гаргаагүй бшуу. Гадна үнеэдшье ёһоор адуулагданагүй, тэдэниие һуниндэнь бэлшээхэ хүдэлмэри оройдоошье эмхидхэгдэнэгүй. Июнь һарын гараһанһаа хойшо зарим колхозууд болон совхозой фермэнүүд үнеэдые үдэртөө гурба һааха эхилээ һэн. Гурба һаадаг болоһонһоо хойшо һүнэй ехээр һаагдадаг болоһые мэдэжэ байбашье, совхозой директор нүхэр Батуев, тэрэниие юундэшье болюулжа хоёр һаалгадань оруулһан байна.

Һаалишадай дунда ёһотой социалистическэ мүрысөөн эмхидхэнэгүй гэхэдэ болохо. Юуб гэхэдэ, тэрэнэй дүн ёһо тэдысэ гаргагдаад лэ, түрүү һаалишадай нэрэ аймагай газетын хуудаһанда һара соо нэгэ лахин толилогдоод, дүүрэшэдэг. Фермэ, гүүртэ дээгүүр һара бүриин дүн гаргагдажа, «малшадай үдэр» үнгэргэгдэхэеэ болишонхой. Түрүүшүүлые урмашуулха арга хэмжээнүүдшье оройдоо хэрэглэгдэнэгүй. Фермэ, гүүртэнүүдтэ һү һаалгын ажал хүдэлмэриие хинан шалгаха тушаа колхозууд болон совхозой хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэдэй зүгһөө юуншье хэгдэнэгүй.

Мүн һүнэй багаар һаагдаһанһаа боложо, гүрэндэ тэрэниие худалдаха түсэб, уялгашье баһал мууса дүүргэгдэнэ. Гүрэндэ һү худалдаха жэлэй түсэб, августын 1-нэй мэдээгээр, колхозуудта 69,5 процент совхоздо 41,3 процент дүүргэгдэнхэй. Гадна энэ жэлдэ совхоз болон колхозууд түсэбһөө гадуур үшөө 690 центнер һү гүрэндэ худалдаха гэһэн социалистическэ уялга абанхай. Теэд энэнь мүнөө болоходо, хубхай хоохон хөөрэлдөөн болоод үлэхэеэ байна бэшэ гү?

Һү һааха, тэрэниие гүрэндэ худалдаха түсэбэй муугаар дүүргэгдэжэ байһаниие аймагай хүтэлбэрилэгшэд яһала мэдэжэ байна. Теэд энэ дутагдалые усадхахын түлөө ёһотой тэмсэл хэгдэдэггүй байһаниинь гайхалтай. Хэрбээ һү һаалгаяа эрид дээшэлүүлжэ, август, сентябрь һаранuудта үнеэн бүриһөө 250—300 литр һү һаагаад байбал, абаһан уялгаяа дүүргэхэ арга боломжо эндэхидтэ гүйсэд бии.

Г. Цыреторов.

Мэргэжэлтын зүбшэл

Хоёр жатка хайшан гээд холбожо таряа хадахада һайн бэ

Энэ жэлэй июнь, июль һаранuудта бороо хура ехээр орожо, манай республикада хаа хаанагүй баян ургаса хүлеэгдэнэ. Зарим аймагуудта таряан ехэ үндэрөөр ургаад, мүнөө хэбтэжэ эхилбэ. Манай эндэ таряан үнинэй иимэ һайнаар ургаагүй гээшэ. Энэ баян ургасые хаһа саг соонь һайнаар, гээлтэ хоролтогүйгөөр хуряажа абахын тулада таряае амяарлан хуряаха арга үргэнөөр хэрэглэхэ шухала.

Зарим аймагуудта энэ арга тоогоогүй дээрэһээнь үнгэрэгшэ жэлдэ таряан гээлтэдэ ехээр ороһон байна гэжэ дүй дүршэл харуулаа һэн. Таряанай хүсэд эдеэшэһэн хойно лэ комбайнаар хуряадаг гээшэ. Таряан колостоо эдеэшэжэ, аяр хаташоод байхадаа өөрөө айража эхилдэг, һалхинай болоходо унадаг байна. Гадна намарай сагта бороо хура ехэ орожо болохо, тиигээ һаань, комбайнаар таряа хуряажа болохогүй. Эдэ бүгэдые хараадаа абажа, мүнөө жэлдэ таряае амяарлан хуряаха хэрэгтэ гол анхарал хандуулагдаха байна. Ороһото бүхы ургамалые (шэнисэ, хара таряае) бултыень амяарлан хуряаха ёһотой бди.

Республикын колхозууд болон совхозуудта таряа хадахын тулада «ЖР-4-9» гэжэ лафетнэ жаткануул, резинэ мөөртэй «ЖБ-4,6» лафетгүй жаткануул, «ЖН-4,0» навесной жаткануул бии юм. Мүн хадагдаһан таряа суглуулдаг түхеэрэлгэтэй, тракторaaр жүдхүүлдэг комбайнууд, самоходно комбайнууд олон байха.

Таряае амяарлан хадахын тулада һая болотор нэгэ тракторта нэгэ лафетнэ жатка шагтагалаад ябадаг байгаа һэн. Иигэжэ хадаһан таряае мүн лэ нэгэ подборщигтой комбайн суглуулдаг байгаа. Машинануудые иигэжэ ашаглахада, таряа хуряалгын эхилхэтэй сасуу бүхы тракторнууд ондоо ажалһаа абтажа, энэ хүдэлмэридэ табигдадаг байгаа. Иигэхэдээ тракторнууд дутадаг, механизаторнуудшье үсөөдэдэг байгаа бшуу.

Баруун областьнуудай ухаалан зохёогшодой жэшээгээр, нёдондо жэлдэ «Эрдэм» совхоз «ЖР-4,9» гэжэ лафетнэ жаткануудые холбохо арга эгээн түрүүн хэрэглэһэн юм. Холбогдоһон жаткануудаа «ДТ-54» трактораар жүдхүүлһэн байгаа. Иигэжэ таряа хуряахада ехэ һайн байһыень дүй дүршэл харуулба. Энэ арга хэрэглэхэдэ, таряа хуряалгын ехэ шухала кампаниин үедэ олон трактор сүлөөлэгдэдэг. Хоёрдохёор, тракторшье дүүрэн хүсэндэе, һайнаар ашаглагдаха болоно. Гурбадахяар, хуряалгын агрегадай халаан бүхэнэй ажалай бүтээсэ эрид ехэ болохо, шэнгэн түлишэ, тоһоншье горьтой алмагдаха ушартай. Иимэ болоходоо хадаһан, хуряаһан газарай гектар бүхэндэ гаргагдадаг ажалай гаргаша һураггүй бага болодог байна. Эдэ бүгэдые бултыень хараадаа абажа, республикын колхоз, совхозуудта тон һаяар «ЖР-4,9» гэжэ лафетнэ жаткануудые хоёр—хоёроорнь холбожо агрегат болгохо хэрэгтэй. Иимэ агрегадуудые «ДТ-54», «КДП-35» гү, али «Беларусь» трактораар шэрэхэдэ таарамжатай. Гадна таряаланганн газарай нюруує, үндэр, набтарые, таряанай үдхэн, шэнгэниие хараада абалсажа, агрегат шэрэхэ тракторые шэлэн олохо хэрэгтэй.

Хоёр лафетнэ жаткануудые холбожо, нэгэ тракторта шэрүүлхын тула, тэдэниие хоорондонь холбохо тусхай түхеэрэлгэ хэхэ хэрэгтэй. Энээниие 2 бүдүүн ута түмэр урагшань хушуутуулан холбожо гагнаад, тэрэнэйнгээ урда үзүүртэнь шагталха түхеэрэлгэ хэхэ. Тиигээд тэрээгээрээ хоёр жаткынгаа хойно хойноһоо һубараад ябахаар холбохо болоно. Энэ түхеэрэлгээ 2 мөөртэй багахан тэргэдэ тодхохо шухала. Тэргэ дээрэнь хойнохи жаткаяа хүдэлгэхэ карданна вал табигдаха ушартай. Хоёр жаткаяа холбоод байхадаа, урдань ябаха жаткынгаа коробко передачын механизмһаа тусхай гэнжээр дамжуулан хойнохи жаткын карданна валые хүдэлгэхөөр холбохо байна. Карданна валайнгаа эрьелдэсые һэлгэхэгүйн тула урдахи жаткын коробко передачые буруу харуулаад табихада таарамжатай.

Холбомол хоёр жаткын агрегат хадаһан таряанайнгаа мүр (валые) хоорондонь 2,9 метр зайтайгаар хаядаг байха ёһотой юм. Тиимэ забһартайгаар мүрыень хаюулхын тула хойнохи жаткадань хадаһан таряагаа һолжоруулха хабтагайе гэдэргэнь бэшэ, харин хажуу тээшэнь утаар (зүүн гар тээшээ 1,7 метр), хэлтэгыгээр тодхохо хэрэгтэй. Энээнэй ашаар хойнонь ябаһан жаткын вал урдахиингаа хаяһан мүр валай хажууда дүтэ, 2,9 метр унагаана бшуу.

Илангаяа холбомол хоёр лафетнэ жаткын агрегадаар үндэрөөр ургаһан, үдхэн таряа хадахада ехэ һайн.

Хоёр лафетнэ жатка холбоһон агрегадай хадаһан таряанай мүр валые «ПГ-2», «ПНУ-2» маркын хоёр подборщигтой «С-6» комбайнаар хуряадаг юм. Тэрэнэйнгээ подборщигуудые тодхоходоо хоорондонь 2,9 метр зайтайгаар тааруулжа табиха хэрэгтэй.

Тэрэшэлэн «ЖН-4,0» маркын навесной жаткые «Беларусь» тракторта сэхэ шагтагалаад, тэрэнэйнгээ хойноһоо «ЖР-4,9» маркын лафетнэ жатка гү, али үгышье һаа «ЖБ-4,6» гэжэ лафетгүй жатка холбоходо болохо. Тиимэ хоёр ондоо маркын жатка холбоһон агрегадай хадаһан таряанай вал — мүр дээрэ дээрэһээнь дабхасуулагдажа хаягдаха байна. Тэдэнэй валые гол түлэб нэгэ подборщигтой «С-4» гү, али шэнэ «СК-3» маркын өөрөө ябадаг комбайнаар суглуулжа хуряахада зохистой. Мүн тэрээндэ «С-6» маркын комбайншье хэрэглэхэдэ өөрэгүй.

Хэрбээ таряанайнгаа газарһаа гектарай 15—18 центнерһээ дээшэ ургасын абтахаар, дан үдхөөр, үндэрөөр ургаһан байгаа һаань, тэрэнэй валые хоёр дабхараар хаюулжа болохогүй. Юуб гэхэдэ, тиимэ ехэ валай ороohоннинь ёһоор хатахагүй, хуряахадашье подборщик хахажа, эбдэржэ болохо ха юм. Гадна валынь хажуу тээшээ үргэнөөр тараажа хаягдашаһан байгаа һаа, подборщигто хуу суглуулагдангүй, гээлтэ гарадаг. Тэрэниие усадхахын тула подборщигой хоёр тээхи хаалта түмэрые абаад, орондонь 10 миллиметр бүдүүнтэй гонзогор түмэр олон болгожо тайраад, тэрээгээрээ хажуу тээшээ унаһан таряае үргэжэ үгэхэ түхеэрэлгэ (тармуур, шүдэ) хэхэ шухала.

Мүнөө жэлдэ олонхи аймагуудта таряан гол түлэб үдхөөр, үндэрөөр урганхай гээшэ. Тиимһээ һүүлшэгтээ тэрэнэй ургаса зарим газарта хэбтэжэ, унажа болохо. Хэнэйшье мэдэһээр нэлэнхыдээ унаһан таряае хүндэлэн модотой юрын мотовилотой жатка, комбайнаар гээлтэгүйгөөр хуряахань бэрхэтэй бшуу. Тиимэһээ юрын мотовилын орондо тусгаар эксцентриковэ мотовило хэрэглэхэ ёһотой. Хэрбээ тэрэнэй үгы байгаа һаань, бүдүүншэг шабын түмэрөөр хюрөө доогуур урагшань ёдойлгожо, шүдэнүүдые хээд, хэбтэһэн таряа үргэжэ үгэхэ түхеэрэлгэ хэхэ. Тиигээд мотовилые 250 — 700 миллиметр хюрөөһөөнь урагшань болгожо тодхоходо таарамжатай. Мүн ехээр унаһан таряа хуряахадаа, жаткануудай мотовилын хүндэлэн модондо нарииншаг зурууд резинэ хадажа үгэхэдэ болохо.

Байгша ондо бүхы аймагуудта лафетнэ жаткануудые хоёр-хоёроорнь холбожо, таряа амяарлан хуряалгые эрид түргэдхэхэ, ажалай гаргашые ехээр хороохо арга боломжо гүйсэд бии. Имагтал колхоз, совхозуудай механик, инженернүүд тэрээндэ эртээнһээ бэлдэжэ, лафетнэ жаткануудые холбохо түхеэрэлгэнүүдые яаралтайгаар хэхэ ёһотой. Гадна аймагуудтахи заһабарилгын-техническэ станциин болон хүдөө ажахын инспекциин мэргэжэлтэд—инженер энээн тушаа харьяата колхоз, совхозуудтаа ехэхэн туһаламжа үзүүлхэ, хэрэгтэй болохо деталь, частьнуудаар хаһа сагтань хангаха зэргэтэй. Тэрэшэлэн республикын хүдөө ажахын министерство энэ арга яажа зүбөөр хэрэглэхэ тухай тусхай брошюра гаргажа, схемэ зурагуудые хүдөө ажахын инспекцинүүдтэ һаяар эльгээхэнь.

В. Спирюхов,
БурАССР-эй Хүдөө ажахын министерствын механизациин управлениин ахалагша инженер.

Кино харуулхаая болишоо

Ахын аймагай колхоз бүхэндэ киноаппарат бии болонхой. Колхозинигууд кинокартина хаража, сүлөөтэй сагаа культурнаар үнгэргэхэ хүсэлтэй юм. Гэхэтэй хамта олон колхозуудта кино харуулга хангалтагүй. Мүнөө тэжээл бэлэдхэлэй халуун үеын ябажа байбашье кино харуулга һайжаруулагданагүй. Аймагай эгээн холын «Улаан Шулуута», «Улаан Аха» колхозуудта хахад жэлэй туршада кино харуулагдаагүй. Энэ хоёр колхоздо киномеханигшье гэжэ байдаггүй, киноаппарадуудынь склад соо хаалгаатай хэбтэнэ. Киномеханигууд Б. Н. Ошоров, В. Борбоев гэгшэд Кировэй нэрэмжэтэ колхоздо эльгээгдэд, үбһэ хуряалгада хүдэлнэ. Үбһэнэй үедэ гансал аймагай центр дээрэ кино гарана.

Д. Дугаров.

Долоон жэлэй шэнэ техникэ

Казахска ССР. И. Г. Логиновой ухаалан зохёоһон автомадуудаар зэбсэглэгдэһэн тракторнууд шэнэ газар элдүүрилжэ байһан совхозуудай полинууд дээрэ туршагдана. Тусхай түхеэрэлгэнүүдэй ашаар энэ трактор трактористгүйгөөр сэбэр газарта хүдэлжэ шадаха байна. Автомадынь тракторые мүр руунь өөрөө ябуулдаг юм. И. Г. Логиновой ухаалан зохёолго хүдөө ажахын хүдэлмэриие автомадаар хангаха хэрэгтэ эхи табижа үгэнэ.

Акмолинска областиин «Одесский» гэжэ таряан ажалай совхоздо «С-100» маркын тракторнууд туршагдаа. Тэдэнэр хабарай пар болон шэнэ газар хахалалгада хэрэглэгдээ, мүнөө пар хахалжа байнхай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (Зүүн гарһаа) И. Г. Логиновой ухаалан зохёоһон автомадаар хангагдаһан «С-100» маркын трактор «Одесский» совхоздо пар хахалжа ябана.

Краснодарска хизаар. СССР-эй хүдөө ажахын министерствын тракторнууд болон хүдөө ажахын машинануудые туршадаг Кубанска научно-шэнжэлэлгын институт Армавир город шадар байдаг юм. Энэ институт колхоз, совхозуудай полинууд дээрэ шэнэ тракторнуудые, комбайнуудые, культиваторнуудые, советскэ конструкторнуудай ухаалан зохёоһон бусад олон шэнэ техникые туршажа шалгадаг байна.

Липецкэ тракторна заводой бүтээһэн «Т-30» маркын шэнэ универсальна мөөртэй трактор Ново-Кубанска районой Сталинай нэрэмжэтэ совхозой полинууд дээрэ шалгагдаһан байна. Энэ хадаа агаараар һэрюусүүлэгдэдэг двигателеэр хангагдаһан түрүүшын тракторнуудай нэгэн болоно. Иимэ двигатель хэрэглэхэдэ тракторай хойноһоо харууһалга хэхэдэ бэлэн байдаг, илангаяа үбэлэй үедэ, мүн уһаар дутамаг районуудта трактористын ажалые хүнгэдхэжэ үгэхэ байна.

«Т-30» тракторай мөөрнүүдэй хоорондохи зайе хубилгажа болохо юм. Энэнь квадратно-гнездовой аргаар таригдаһан ургамалнуудай харууһалга хэхэдэ ехэ удхашанартай.

Зураг дээрэ: тракторист-туршагша М. П. Королев, техник-ажаглагша З. В. Киташева гэгшэд «Т-30» маркын тракторые шалгажа байна.

ТАСС-эй Фотохронико.

Урдань иигэжэ баяшуулай газарые үгытэй таряашад модон анзаһаар хахалдаг байгаа.

Олон үхибүүдтэй эхэнүү[д] шагнагдаба

Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй Президиум СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1944 оной августын 18-най Указай үндэһөөр олон үхибүүдтэй эхэнүүдые «Эхын алдар» гэһэн орденуудаар, «Эхын медаль» гэжэ медальнуудаар СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй үмэнэһөө шагнаба.

Түнхэнэй аймагай «Путь Ленина» колхозой гэшүүн С. Д. Сымбылова, Заиграйн аймагай Илька посёлогой гэрэй эзэн эхэнэр М. С. Суняшкина гэгшэд юһэн үхибүү түрэжэ, хүмүүжүүлһэнэйнгээ түлөө «Эхын алдар» гэжэ нэгэдэхи шатын орденоор шагнагдаба.

Найман үхибүү түрэжэ, хүмүүжүүлһэн 5 эхэ «Эхын алдар» гэжэ хоёрдохи шатын орденоор шагнагдаа. Тэдэнэй тоодо Кабанскын аймагай Степно-Дворецкэ тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр М. А. Поплевина, Баунтын аймагай Шипишка посёлогой гэрэй эзэн эхэнэр Т. Е. Кожевина, Байкало-Кударын аймагай «Знамя Октября» колхозой гэшүүн Г. У. Прокопьева, Заиграйн аймагай Үнэгэтэй тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр Е. М. Спиридонова, Курумканай аймагай Элэһэн тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр Б. О. Цыбенова гэгшэд ороно.

Долоон үхибүү түрэжэ, хүмүүжүүлһэн 13 эхэ «Эхын алдар» гэжэ гурбадахи шатын орденоор шагнагдаа. Хэжэнгын аймагай Сулхара посёлогой гэрэй эзэн эхэнэр П. М. Ашуркова, Түнхэнэй аймагай «Путь Ленина» колхозой гэшүүн Б. Д. Дымчикова, Хориин аймагай XIX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн Н. Н. Ефремова, Кабанскын аймагай Выдрино посёлогой гэрэй эзэн эхэнэр Е. П. Заболотина болон бусад шагнагдашадай дунда бии. «Эхын медаль» гэжэ нэгэдэхи, хоёрдохи шатын медальнуудаар 10[..] эхэ шагнагдаһан байна.

Үбһэшэдые халуун анхаралаар хүреэлнэ

Аймагай культурын болон худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэд үбһэшэдэй культурна эрилтые хүсэд хангахын тула үнэн зүрхэнһөө оролдоно.

Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой [..] шүүд Обор гэжэ газарта олоороо хүдэлнэ. Эндэ үдэр бүхэндэ 130—150 хүн хүрэтэрөө ажалладаг. Эдээндэ хаһа саг соонь газетэ, журнал асарагдана. Сүлөөтэй сагаа хөгжөөн хюунээр үнгэргэхэ бүхы арга нүхэсэл бии юм.

Хүдөөгэй библиотекые даагша М. Варфоломеева үбһэшэдтэ ошожо һонирхолтой хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэнэ. Мүн аймагай Культурын байшангай агитбригада, элүүрые хамгаалгын таһагай хүдэлмэрилэгшэд үбһэшэдтэ саг үргэлжэ ерэжэ байдаг.

Хонхолойн сельпо (түрүүлэгшэнь нүхэр П. Матвеев) нүүдэл наймаа һайнаар эмхидхэнхэй. Энэ сельпогой нүүдэл наймаа даагша нүхэр У. Е. Полянская холын малшадые, үбһэшэдтэ хэрэгтэй эд бараае удаан болтонгүй асаржа үгэнэ.

Мухаршэбэр. **И. Мурзин.**

„Эрдэм" колхоздо

ШЭНЭ СЕЛЬМАГ

Колхозой ажахын түб—Нуур Түхүм тосхондо Сүхын сельпогой правлени һаяхан шэнэ сельмаг барижа, ашаглалгада үгэбэ. Тэндэ ажалшадта шухала хэрэгтэй эд бараан элбэгээр асарагдажа наймаалагдана.

Сельмагай нээгдэһэн түрүүшын хоёр-гурбан үдэрэй туршада 20 мянга гаран түхэригэй эд бараан худалдагдаа.

ҮБҺЭШЭД КОНЦЕРТ ХАРАНА

Ново-Селенгинскын Культурын байшангай агитбригадын гэшүүд тус колхозой үбһэшэдтэ ошожо, концерт харуулба.

Концертые колхозой комплексно гурбан бригадын 250 гаран үбһэшэд хаража, агитбригадынхидта баясхалан хүргэһэн, хирэ хирэ болоод лэ ерэжэ байхыень уриһан байна.

МТМ БАРИХАНЬ

30 гаран трактор, хэдэн комбайн тус колхоздо тоологдоно. Мүнөө артелиин центртэ колхозой машина, техникэ заһабарилха МТМ шэнээр баригдажа эхилбэ. Эндэнь слесарь, токарь, шэрээлгын болон бусад олон цехүүдтэй байхаар хараалагдана.

ШЭНЭ ЭЛЕКТРОСТАНЦИ

Енхор нютагта оршодог гурбадахи комплексно бригадын центр дээрэ электростанци шэнээр баригдажа эхилбэ. Станциин ашаглалгада ороходонь мал, таряан ажалай хүндэ хүшэр хүдэлмэри оньһожоруулагдаха юм.

Сэлэнгэ. **С. Шарапов.**

КПСС-эй ЦК-гэй ээлжээтэ Пленумые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтая!

Баянголой колхознигууд урагшаа шэнэ алхам хэхээр зоригжонхой

★ ★ ★

Баргажанай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой гэшүүдэй уялга

Оронойнгоо хүдөө ажахын саашанхи хүгжэлтын шухала, хойшолуулашагүй зорилгонуудые зүбшэн хэлсэхээ КПСС-эй ЦК-гэй ээлжээтэ пленум ноябрь—декабрь һарануудта зарлагдаха гэһэн мэдээсэлые бидэнэр, Баргажанай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин гэшүүд, угаа ехэ дэбжэлтэтэйгээр угтаабди.

Парти болон гүрэнэй ажабайдалдахи гайхамшаг событие эрхимээр угтахын түлөө бүхы оромнай эршэмтэйгээр тэмсэжэ байна. Хүдөө ажахын продукци үйлэдбэрилгые дээшэлүүлхэ, малай тоо толгойе олошоруулха, тэрэнэй ашаг шэмые дээшэлүүлхэ, тиигэжэ колхозно байгуулалые саашадань хүгжөөхэ долоон жэлэй түрүүшын жэлэй даабарине болзорһоонь урид бэелүүлгэдэ зорюулагдаһан манай эршэмтэй ажал КПСС-эй ЦК-гэй Пленумдэ эрхим бэлэг болохо гэжэ, бүхы совет хүнүүдтэл адли, бидэнэр тоолонобди.

КПСС-эй ЦК-гэй Пленумые угтуулан, хүдөө ажахын продукци үйлэдбэрилгөөр, тэрэниие гүрэндэ худалдалгаар 1959 оной түсэбые болзорһоонь урид, үлүүлэн дүүргэхэ уялга-ябуулгануудые хараалаад, иимэ уялгануудые абаабди:

1. Ороохо, үбһэ тэжээл, мүн бүхы бусад ургасаяа эмхитэйгээр, гээлтэ хоролтогүйгөөр хуряажа абаад, тэрэнэй удаһаар таряа, хартаабха болон овощь гүрэндэ худалдаха түсэбөө октябриин 1 болотор нилээдгүй ехээр үлүүлэн дүүргэхэбди. Ноябриин 1-һээ орсйтуулангүй ерэхэ хабарай тарилгада хэрэгтэй болохо үрэһэ хүрэнгые хүсэд дүүрэн бэлэдхэхэбди, хэрэгтэй страховой фонд байгуулхабди.

2. Декабриин 10 болотор 4 мянган центнер, тэрэ тоодо түсэбһөө гадуур 760 центнер мяха тушаахабди. Шахагдаһан эбэртэ бодо малай толгой бүриин шэгнүүрые 300 килограммда хүргэхэбди.

3. Гүрэндэ 9240 центнер һү худалдаха жэлэйнгээ түсэб Агууехэ Октябриин 42-дохи ойн һайндэр болотор дүүргээд, жэлэй дүүрэтэр түсэбһөө гадуур 3 мянган центнер һү худалдахабди.

4. Гүрэндэ ноохо тушааха түсэбэйнгөө дүүргэлтые декабриин 1 болотор—110 процентдэ, үндэгэ—140 процентдэ хүргэхэбди.

5. Бүхы малайнгаа тоо толгой олошоруулха түсэб дүүргэхэбди. Тиихын тула 100 үнеэнһээ 95 тугал, 100 эхэ хониһоо 101 хурьга абалгые хангахабди. Жэлэй эсэстэ түсэбэй ёһоор 3800 толгой бодо малтай, 24500 хонитой байхын ороидо 4 мянган толгой бодо малтай, тэрэ тоодо 1200 үнеэтэй, 25 мянган хонитой болохобди. Эдлүүриин газарай 100 гектар бүридэ 17 толгой бодо малтай, 103 хонитой болохобди.

6. Малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлгые октябриин 15 болотор дүүргээд, саашадаа малаа үбэлжэлгэдэ эмхитэйгээр оруулхабди. Условно толгой бүридэ 14 центнер бүдүүн тэжээл, хамтадаа 100 мянган центнер бүдүүн тэжээл, тэрэ тоодо 60 мянган центнер үбһэ, 20 мянган центнер зелёнко, 20 мянган центнер һолоомо бэлэдхэхэбди. 5 мянган тонноһоо бага бэшэ силос дарахабди.

7. Хониной хоёр байра, хурьгадай байха 2 байра, хоёр квартиратай 2, дүрбэн квартиратай нэгэ гэрнүүдые барижа, ашаглалгада оруулхабди. Хониной хоёр байра, хурьгадай байха 4 байра заһабарилхабди.

8. Үүлтэртэ үнеэдэй фермые, ороohоной хоёр тоогые комплексноор оньһожоруулха, 4 гүнзэгы худаг малтажа, насосуудые табиха, һүнэй бүхы гүүртэнүүдэй малые бүлеэн уһаар уһалдаг болохо, гахайн, шубуунай фермэнүүдтэ тэжээл бэлэдхэлгые оньһожоруулха байнабди.

9. КПСС-эй ЦК-гэй июниин Пленумэй заабаринуудаар хүтэлбэри болгон, дунда звеное хүтэлбэрилхы хүнүүдэй бэхижүүлгэдэ илангаяа ехэ анхарал хандуулхабди. Валентина Гагановагай үүсхэлые үргэнөөр дэмжэжэ, гээгдэжэ ябаһан хонишодой бригада, фермэ болон гүүртэнүүдые һайн эмхидхэгшэдээр бэхижүүлхэбди. Коммунистическэ ажалай бригада болон ударник гэһэн нэрэ зэргын түлөө хүдэлөөе үргэнөөр дэлгэрүүлхэбди. Хони үсхэбэрилгөөр, һүнэй мал үсхэбэрилгөөр түрүү дүй дүршэлэй һургуули эмхидхэхэбди.

10. Үнеэн бүридэ хоёр тугал хүхүүлүүлжэ 200 үнеэ мяханда тушаагдахаар шахахабди, удаадахи жэлнүүдтэ үнеэд—тэжээгшэдэй тооe олошоруулхабди.

11. Ерэхэ жэлдэ ехэ шэгнүүртэйгээр, тарганаар мяханда тушаахын тула шэмхэгдэһэн 800 буруу, хашараг болон 3 мянган эрьенүүдһээ поосэ байгуулхабди.

Мүнөө ябажа байгаа ажахын жэлые амжалтатайгаар дүүргэжэ, колхознигуудайнгаа ажабайдалайнь материальна болон культурна хэмжээе саашадань дээшэлүүлхэбди.

9 миллион түхэриг олзо доход абаад, бүхы олзо доходойнгоо 20 процентээр хубаагдадаггүй фондоо ехэ болгожо, 9 түхэриг 20 мүнгэ, килограмм хахад таряа хубаахабди.

1960 оной эхиндэ сэхэ мүнгэн түлбэридэ орохоор бэлдэхэбди.

12. Долоон жэлэй даабари болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө тэмсэлдэ оролсоод, һү абалгаар долоон жэлэй хараалһан хэмжээндэ—1963 ондо, мяхаар—1963 ондо, ноохоор—1961 ондо хүрэхэбди.

Долоон жэлэй эсэстэ гүрэндэ ноохо тушаалгые 1420 центнертэ, мяха—6300 центнертэ, һү—21 мянган центнертэ хүргэхэбди.

Баргажанай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ артелиин гэшүүдэй үмэнэһөө — колхозой правлени, партком.

Долоон жэлые—дүрбэн жэлдэ

Колхозоймнай гэшүүд КПСС-эй ЦК-гэй ээлжээтэ Пленумые ажалай шэнэ бэлэгүүдээр угтаха гэжэ шиидээ. Жэшээлхэдэ, Пленумэй хүндэлэлдэ хүдөө ажахын продуктнуудые гүрэндэ худалдаха түсэб болзорһоонь урид дүүргээд, жэлэй дүүрэтэр ... мянган центнер һү, 760 центнер мяха, ... ашагүй ехэ ороохо, хартаабха, овощь, ... гэхэ мэтые гүрэндэ худалдаха байнабди.

Эдэ уялгануудаа дүүргэхэ ... боломжо манда бии. Тиимэ арга боломжонуудаа шалгаар, эзэн ёһоор хэрэглэхэ ... Нэгэ иимэ жэшээ ... болохо. Нёдондо ... һараһаа декабрь хүрэтэр һү һаалга, тэрээнтэй дамжуулан гүрэндэ һү худалдалга эрид доошолһон юм. ... август һарада үнеэн бүриһөө 169 литр һүн һаагдажа, гүрэндэ ... центнер һүн тушаагдаһан байгаа ... декабрьда үнеэн бүриһөө оройдоо 48 ... һаагдажа, гүрэндэ 427 центнер һүн тушаагдаһан байна. Мүнөө үедэ һү һаалгые доошолуулаагүй һаамнай, хэдэ мянган центнер нэмэлтэ һүн абтаха бшуу.

... һү һаалгые доошонь оруулхагүй гэжэ ... колхознигууд шиидэбэ. Энэнь тон ... Юундэб гэхэдэ, намарай, үбэлэй һарануудта ехэ һү һаахын түлөө бодотоор ... дагүй байһамнай элитэ. Намартаа ... һү һаажа болохо байһые түрүүшүүлэй дүршэл харуулна. Энэ намар урдынхида орходоо нилээдгүй ехэ һү һааха арга боломжотойбди. Ногоон тэжээл болгоохо овёс викэ хоёрой холисо, огородой эдеэнэй үлэгдэл, турнепс гэхэ мэтэ манайда бии. Мүн оролдоо һаа, түрүүшээр хүрэхэ 600 центнер концентрат олохобди.

Тиигэжэ үнеэдээ һайнаар эдеэлүүлжэ, харууһалжа, ехэ һү һааха зорилго табинхайбди. Жэлэй дүүрэтэр колхозой мянга гаран үнеэдэй тус бүриһөө һарадаа 150 литр һү һааха ёһотойбди. Хүндэшье һаа, энэ зорилго дүүргэгдэмээр.

Мяха абалгые, гүрэндэ мяха худалдалгые дээшэлүүлхэ талаар мүн лэ ехэхэн юумэн хэгдэхэ. Мяханда тушаагдаха ашагүй олон толгой эбэртэ бодо мал колхоздомнай бии. Эдэ малые таргалуулхыень дүршэлтэй адуулагшадта даалгагданхай. Адуулагшад Зана Цыденжапов, Баясхал Эрдынеев болон бусад даажа байһан малайнгаа тус бүриин шэгнүүрые үдэртөө 1 килограммаар нэмэнэ.

КПСС-эй ЦК-гэй Пленумдэ манай колхозой гэшүүд ажалаа зорюулжа, тэжээл бэлэдхэлгые эмхитэйгээр үнгэргэхын түлөө эршэмтэйгээр тэмсэнэ. Бүхы сабшалангайнгаа хахадыень шахуу сабшажа, 20 мянга гаран центнер үбһэ һурилөөбди. Колхозой механизатор, полеводууд таряа хуряалгада, гүрэндэ таряа худалдалгада бэлэдхэлые эдэ үдэрнүүдтэ дүүргэхэнь. Тэдэнэр энэ шухала кампанине богони болзорто, эрхим шанартайгаар дүүргэхээр зоригжонхой.

Хүдөө ажахын продукци үйлэдбэрилгөөр мүнөө жэлэйнгээ түсэбые дүүргээ һаа, ерэхэ жэлэйнгээ—агууехэ долоон жэлэй хоёрдохи жэлэй даабаринуудые амжалтатайгаар бэелүүлжэ шадаха байнабди.

Үйлэдбэриингөө гол һалбаринуудаар, продуктнуудые гүрэндэ худалдалгаар долоон жэлээр хараалагдаһан түсэбөө хэдэн жэл урид дүүргэжэ шадаха байһанаа тооложо элирүүлээбди. Жэшээлхэдэ, һү һаалгаар долоон жэлэй түсэб 1963 ондо, ноохо хайшалалгаар — 1961 ондо, мяхаар — 1963 ондо дүүргэгдэхэ байна. Ингэжэ долоон жэлэйнгээ түсэб колхознай 4 жэлдэ дүүргэхэ юм. Нёдондо 2900 центнер мяха, 10030 центнер һү, 751 центнер ноохо үйлэдбэрилһэн байгаа һаа, долоон жэлэй эсэстэ 6300 центнер мяха, 21 мянган центнер һү, 1420 центнер ноохо абадаг болохобди.

Колхозой продукци ехээр үйлэдбэрилдэг болохотой хамта олзо доходынь дээшэлхэ байна. Долоон жэлэй эсэстэ колхоз жэлдээ 15 миллион түхэриг олзо доход абадаг болохо юм. Тиимэһээ колхозой хубаагдадаггүй фонд хэдэн миллионоор нэмээхээр, ажалта үдэртэ (ерэхэ жэлдэ сэхэ мүнгэн түлбэридэ колхозой орохо байһан тулада сасуулхын тула энэ тоо угтэбэ) 15—20 түхэриг хубаагдахаар хараалагдана. Тиимэһээ долоон жэлэй түсэбые 3—4 жэлдэ бэелүүлхын тула артелиин ажалшад оролдожо байна.

Г. Цыденов, колхозой түрүүлэгшэ, Социалистическэ Ажалай Герой.

ТУЙЛАГДАҺАН АМЖАЛТАНУУД.
(Тоо, баримтанууд)

✪ Гүрэндэ мяха худалдаха гурбан кварталайнгаа түсэбые колхоз болзорһоонь урид августын 1-дэ дүүргээ. Бэлэдхэлэй пунктда 2080 центнер мяхан тушаагдаһан байна. Энээниие нёдондоной энэ үеынхитэй сасуулхада 4 дахин ехэ болоо.

✪ Гүрэндэ ноохо худалдаха жэлэйнгээ түсэб 109 процент, үндэгэ—138 процент дүүргээ.

✪ Колхозой фермэ, отарануудта энэ жэлдэ 100 эхэ хониһоо 101 хурьган, 100 үнеэдһээ 80 тугал абтаад, бүрин бүтэнөөр түлжүүлэгдэжэ байна. Шалсама Цыремпилова (100 эхэ хониһоо 109 хурьга), Дынсема Мутулханова (107 хурьга), Радна Аюшеев (108 хурьга), Мария Гармаева (102 хурьга) гэгшэдэй даадаг хонишодой бригаданууд хонин һүрэгөө олошоруулха талаар ашагүйхэн амжалта туйлаа.

✪ Эбэртэ бодо малай тоо толгойе олошоруулха түсэб 120 процент, хони—113,2 процент, гахай—110 процент, мори—101 процент, шубуу 3 дахин үлүүгээр дүүргэгдээ.

✪ Августын 1-дэ 8871 центнер һүн һаагдажа, түсэб 60,3 процент дүүргэгдэбэ. Колхозой 1023 үнеэдэй тус бүриһөө 867 литр һүн, тэрэ тоодо июльдэ—205 литр һүн һаагдаад байна.

100 мянга гаран центнер бүдүүн тэжээл

Манай колхоз гол түлэб мал ажал эрхилдэг юм. Тиимэһээ долоон жэлэй асари ехэ зорилгонуудые бэелүүлгэ хүсэд дүүрэн хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлдэжэ абаһанһаа бүрин дулдыдаха юм. Энэ жэлдэ 100 мянга гаран центнер бүдүүн тэжээл, тэрэ тоодо 60 мянган центнер үбһэ, 20 мянган центнер зелёнко, 20 мянган центнер һолоомо, 10 мянган центнер концентрированнэ тэжээл бэлдэгдэхэ, 5 мянган тонно силос дарагдаха болоно. Партиин ЦК-гэй декабриин Пленумые угтуулан, колхознигууднай уялгануудаа амжалтатайгаар бэелүүлхын тула ехэхэн дэбжэлтэтэйгээр ажаллажа байна.

Үбһэ хуряалгада 25 звено ажаллана. Энэ жэлдэ байгаалиин эрхэ байдалай муу, үбһэ хуряалгын оройшог эхилһэн байбашье, эдэ звенонууд хамтадаа 20 мянга гаран центнер һайн шанартай үбһэ хуряагаа. Нүхэд Б. Зуртуев, М. Доржиев, Д. Мусхаев гэгшэдэй хүтэлдэг звенонууд тус тустаа 1200—1500 центнер үбһэ хуряажа, түсэбөө 50 гаран процентээр дүүргэбэ.

Үбһэ хуряалгын звенонуудай хоорондохи социалистическэ мүрысөөнэй дүнгүүдые колхозой правлени болон партком 10 хоноод гаргажа, эрхимүүдые элдэб шангаар шагнана.

Коммунист Б. Ламуевай толгойлдог звено силос даралга дээрэ һайнаар ажаллана. Тэрэ звеногойхид үдэртөө 100 тонно хүрэтэр силос дарана.

Энэ жэлдэ ороohото культурануудай, зелёнкын муу бэшэ ургаса абтахаар хүлеэгдэнэ. Нёдондонойхёо хараадаа абан, энэ жэлдэ 2300 гектар ороohото культура амяарлан хуряаха гэжэ шиидээбди. Таряа хуряалгада 7 комбайн, 9 лафетнэ жатка хүдэлхэ юм. Таряа хуряалгын машинануудта дүршэлтэй комбайнернууд болон лафетнэ жаткын машинистнууд табигданхай. Комбайнернууд М. Дабаев, С. Задуев, В. Содбоев жэл бүри һайн амжалта туйладаг. Бүхы техникэ заһабарилагдажа, бэлэн болгогдонхой.

Ажалдамнай шухала дутагдалнуудай бии байһыень арсажа болохогүй. Таряан ажалай хүндэ хүдэлмэринүүдые комплексноор оньһожоруулжа шадагдаагүй байна.

Дээшэлүүлэгдэһэн уялга абахадаа, долоон жэлэй түсэбөөр хараалагдаһан даабаринуудые болзорһоонь урид дүүргэхэ гэжэ манай колхознигууд эрид шиидэнхэй. КПСС-эй ЦК-гэй болохоёо байгаа Пленумые ажалай шэнэ амжалтануудаар угтаха гээшэ манай нангин уялга мүн.

Л. Раднаев, колхозой агроном.

★ ★

Хони үсхэбэрилгэ улам ехээр хүгжэхэ

Баянголой колхоз ашаг шэмэ ехэтэй хонин ажалые хүгжөөхэ ехэхэн хараа түсэбтэй. Доторойнгоо арга боломжые хэрэглэжэ, артелиин гэшүүд энээн тушаа муу бэшэ үрэ дүн туйлана. Энэ жэлдэ хонин бүриһөө 3,36 килограмм ноохон хайшалагдажа, 753 центнер ноохон, ондоогоор хэлэхэдэ эдлүүриин газарай 100 га бүридэ 312 килограмм ноохон абтаһан байна. 100 эхэ хонидһоо 101 хурьган абтаа.

Колхозой 187 хонишодой гараар, дүй дүршэлоор эдэ бүгэдэ туйлагдана. Тэдэнэй дунда хонишон ШАЛСАМА ЛАМАЖАПОВНА ЦЫРЕМПИЛОВА илангаяа хүндэтэй юм. Тэрэ 20 жэлэй туршада хонин ажалда ябана. Тэрэнэй хэлэһые мүнөө шагнаябди:

Колхозой хонин ажал хүгжэжэ байна. Долоон жэлэй туршада үшөө ехээр хүгжэхэ. Бидэ, хонишод үшөө һайнаар ажаллаха ёһотойбди. КПСС-эй ЦК-гэй болохоёо байгаа Пленумые һайнаар угтахамнай лабтай. Пленумэй хүндэлэлдэ манай хонишодой бригада үбэлжэлгэдөө эрхим һайнаар бэлдэхэ, хонидойнгоо тоо толгойе ерэхэ жэлдэ бүри олошоруулха гэжэ шиидээ.

Бидэнэр, хонишодто, үбэлжэлгэдэ һайнаар бэлдэхэ гээшэ юун бэ гэхэдэ, зун намартаа хонидоо һайнаар таргалуулжа абалга болоно. Тиигээл һаа, хонид искусственна үрэжүүлгэдэ һайнаар орохо, үбэлэй хүйтэнһөө айхагүй, һайнаар түл үгэхэ байна.

Тиимэһээ хони адуулгада бидэнэр илангаяа анхарал хандуулдагбди. Бэлшээри дээрэнь шадаал һаа, удаан сагта байлгаха гэжэ оролдонобди. Гансал орой һүни, үдэрэй халуун үедэ тэдэниие амаруулнабди. Голой эрьсэр хонидоо адуулхадамнай тэдэнэр дуран соогоо уһа уудаг. Тээ нэгэ хэды болоод хонидоо хужарта абаашадагбди. Бэлшээри һэлгүүлэн байжа хонид адуулагдана. Һаяар тарянай хуряагдахада хонидойнгоо хүшые дээшэлүүлхэдэмнай бүришье зохистой болохо юм.

Үбэлдөө хурьга абахада алишье талаһаа һайн гэжэ олон жэлэй дүй дүршэлөөр элирүүлэгдээ. Тиигэбэшье үбһэ тэжээлэй дутамаг дээрэһээ һүүлэй жэлнүүдтэ хонидоо эртэ хабар хурьгалуулнабди. Ерэхэшье жэлдэ энэ үедэ хонидоо хурьгалуулхамнай.

Энэ жэлдэ 100 эхэ хонин бүриһөө 109 хурьга абаабди. Харин ерэхэ жэлдэ бүри олон хурьга абахабди. Тиихын тула урда жэлнүүдэйхидэ орходоо искусственна үрэжүүлгэ һайнаар, богони болзорто—һарын туршада үнгэргэхэбди. Хурьгалха хонидые эдеэлүүлгэ, харууһалгада илангаяа ехэ анхарал хандуулжа, түл абалгада һайнаар бэлдэхэбди.

Бригадын хонишод ноохо абалгые дээшэлүүлхэ гэжэ оролдоно. Энэ жэлдэ хонин бүриһөө 4,5 килограмм ноохо абаабди. Харин ерэхэ жэлдэ хонин бүриһөө 4,7 килограмм ноохо хайшалхаар хараалнабди.

★

САШАНХИ ЗОРИЛГОНУУД
(Тоо, баримтанууд)

✪ Гүрэндэ мяха худалдалгые 4 мянган центнертэ хүргэхын тула колхоз жэлэй дүүрэтэр хэдэн зуугаад шэмхэгдэһэн хашараг, буруунуудые шахан таргалуулха юм. КПСС-эй ЦК-гэй ээлжээтэ Пленумэй хүндэлэлдэ социалистическэ мүрысөөндэ оролсоод, шахан таргалуулха гүүртэнүүдэй адуулагшад Жана Цыденжапов, Баясхал Эрдынеев, Жамбал Аюшеев гэгшэд, малайнгаа шэгнүүрые сүүдхэдээ 900—1000 граммаар нэмээхын түлөө тэмсэнэ.

✪ Гүрэндэ түсэбһөө гадуур 3 мянган центнер һү худалдахын түлөө колхозой 100 гаран һаалишад тэмсэжэ байна. Тэдэнэр жэлэй дүүрэтэр үнеэн бүриһөө һара бүридэ 150 литрһээ бага бэшэ һү һааха гэжэ шиидээ. Тиигэбэл 1023 үнеэдэй тус бүриһөө 1400 литр һүн һаагдаха.

✪ Хонидойнгоо үбэлжэлгэдэ, эхэ хонидые искусственна аргаар үрэжүүлгэдэ Баянголой хонишод эршэтэйгээр бэлдэжэ байна. Энээниие бэелүүлхын тула зун-намарай үедэ хонидоо тобир тарганууд болгохые оролдоно. Адуулгын сагые утадхан, бэлшээреэ һэлгүүлэн байжа хонидоо тэдэнэр адуулна.

✪ Колхоз 1960 оной эхинһээ ажалай сэхэ мүнгэн түлбэридэ орохо гэжэ бэлдэжэ байна.

Ехэ һү һаахын түлөө

Колхоздо 100 гаран һаалишад бии. Тэдэнэр мянга гаран үнеэдые һаадаг юм. Хэрбээ бүхы һаалишад үнеэн бүриһөө 100 литрээр ехэ һү һаагаа һаа, бүхыдөө 100 мянган литр нэмэлтэ һүн колхоздо абтаха байна бшуу. Иимэ ехэ хэрэг һаалишадта даалгагданхай.

Малайнгаа ашаг шэмые дээшэлүүлхын тула һаалишадай олонхинь эсэшэ сусашагүйгөөр ажаллажа байна.

Һаалишан ЦЫНДЫМА ГУНДУНОВНА ДАШИЕВАДА үгэ үгэнэбди. Нүхэр Дашиева колхозойнгоо, мүн бүхы республикынгаа һаалишадай социалистическэ мүрысөөндэ түрүүшын һуури эзэлнэ. Россин гүрэнтэй Бурят ороной һайн дурааараа нэгэдэһэнһээ хойшо 300 жэлэй ойн һайндэрэй хүндэлэлдэ «Хүндэлэлэй тэмдэг» гэжэ орденоор тэрэ шагнагдаһан байна.

1958 онойхидо орходоо үнеэн бүриһөө мянган литрээр ехэ һү һаахаяа энэ жэлдэ тэмсэжэ байнаб. Жэшээлхэдэ, нёдондо үнеэн бүриһөө 2448 литр һааһан һаа, энэ жэлдэ 3500 литр һү һааха түсэбтэйб.

Тиимэ арга боломжо намда бии гү? Бии. Үнгэрэгшэ долоон һарын туршада үнеэн бүриһөө 2676 литр һү һаагааб. Уялгаяа дүүргэхын тула үлөөшэ таба һарын туршада үнеэн бүриһөө 824 литр һү һааха болоноб. Энэ заатагүй бэелүүлэгдэхэ. Юундэб гэхэдэ, гансал июль һарада үнеэн бүриһөө 410 литр һү һааһан байнаб.

КПСС-эй ЦК-гэй ээлжээтэ Пленумые амжалтатайгаар угтахын тула социалистическэ мүрысөөндэ оролсоод байхадаа, түрүүн абаһан уялгаяа 150—200 литрээр үлүүлэн дүүргэхэ, тиигэжэ үнеэн бүриһөө 3500 литр бэшэ, харин 3650—3700 литр һү һаахаб.

Шэнэ уялгаяа заабол дүүргэхэ байһандаа найданаб. Иимэ бодолнууд найдалгысем бэхижүүлнэ. Даажа байһан 12 үнеэдэйнгээ долооень ашаг шэмэ ехэтэй үнеэдэй тугалнуудһаа тэнжээжэ ехэ болгоһон байнаб. Тиимэһээ тэдэниие һүтэй үнеэд болгохын тула яһала оролдооб.

Зоотехнигэй, мүн түрүү һаалишадай заабаринуудые өөрынгөө ажалда хэрэглэхые оролдодогби. Үдэрэй гурим сахидаг, нэмэлтэ тэжээлээр саг сооньүнеэдээ эдеэлүүлдэг, хүхыень нидхэрдэг байнаб.

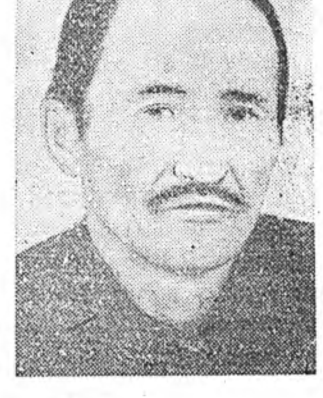
Мүнөө бэлшээримнай тиимэ һайн бэшэ. Адуулгашан Бимба Пирмаевай оролдолгын ашаар үнеэднай һайнаар садана. Тэрэ үнеэдээ түхэрээн сүүдхэдэ шахуу адуулна. Бэлшээхэһээ гадна үнеэдтэ эһээгдэһэн бурдууг үгтэнэ. Һаядаа үнеэдтэ зелёнко үгэжэ эхилхэмнай, мүн концентрат ехэшэгээр үгэдэг, сентябриин 20-һоо турнепс үгэдэг болохомнай.

Малайнгаа түл абалгада ехэхэн анхарал хандуулнаб. Даалгагдаһан 12 үнеэдһээ энэ жэлдэ 12 тугал абааб. Нёдондо хоёр үнеэдни эхирлээ һэн. Гүрэнэй станциин эрхим бухануудай үрөөр үнеэдтэмнай искусственна үрэжүүлгэ хэгдэдэг.

Энэ жэлдэ һү урдынхиһаа ехээр һаахаб. КПСС-эй ЦК-гэй ээлжээтэ Пленумдэ энэмни миниик бэлэг болохо байна.

Ажалай амжалтаар Пленум угтахабди

Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз жэлһээ жэлдэ ехэ мяха үйлэдбэрилнэ. Энээнэй ехэнхи хубинь үхэрэй мяхан болоно. Мүнөө жэлдэ гүрэндэ худалдагдаха 4000 центнер мяханай 3000 центнер шахуунь үхэрэй мяхан байха юм. Байгша оной августын 1-дэ 4588 толгой эбэртэ бодо мал колхоздо тоологдоно. Тэрэнэй 4 мянган толгойнь жэлэй эсэстэ үлээгдэхэ юм.

Колхоз иимэ олон толгой малтай байхадаа тэрэнэйнгээ олохон толгойе шахан таргалуулна. Тиигэжэ ерэхэ жэлдэ тушаагдаха ехэхэн мяханай нөөсэтэй болоно.

Мяханда хэрэглэгдэхэ малые харууһалга дүршэлтэй адуулагшадта даалгагдана.

Тэдэнэр залуу малые шадамараар томо болгожо, таргалуулжа, тус бүриинь шэгнүүрые үдэр, сезон бүри дээшэлүүлнэ. Колхозой түрүү адуулагшадай нэгэн ЗАНА ЦЫДЕНЖАПОВТА дооро үгэ үгэнэбди.

Мал адуулагшаар хүдэлхэдэ һонирхолтой юм. Шахан таргалуулһан малайнгаа бэлэдхэлэй пунктда эрхим һайн сэгнэлтэтэйгээр ошоходонь ехээр баясахаш: ажалшаднай һайн шанартай мяха абана ха юм.

Би шахан таргалуулагдаха мал харууһалдагби. Нэгэ бүлэг мал тушаан абажа, шахан таргалуулаад, нүгөөдэ бүлэгыень абагшаб. Жэшээлхэдэ, үнгэрэгшэ жэлэй зун, намар 1955 ондо түрэһэн шэмхэгдээтэй 110 буруу, хашараг адуулһан байгааб. Тэдэнэр тобир тарганшье, томошье болоһон байгаа һаа, тэрэ жэлдээ тушаагдаагүй һэн. Харин энэ жэлэй январь һарада эрэ буруу, хашарагууд шахагдаад, гүрэндэ тушаагдаһан байна. Мал бүхэнэй дунда шэгнүүр 426 килограммда хүргэгдэһэн юм. Бултадаа тарган дээрэ тоологдоо бэлэй.

Энэ жэлэй шахалгын сезоной эхиндэ 1957 ондо түрэһэн 253 шэмхэгдэһэн буруу, хашараг дахин тушаажа абаһан байнаб. 120 үдэрэй туршада нэгэ малай шэгнүүрые 114 килограммаар, тиигэжэ үдэр бүриинь шэгнүүрые 900 граммаар нэмээхэ даабари абаһан хүм. Энэ даабарла амжалтатайгаар дүүргээб. Июнь, июль һаранууда малайнгаа тус бүриин шэгнүүрые сүүдхэдээ 900 граммһаа үлүүлэк, нэмээгээб. Август һарада тэдэнэй тус бүриин шэгнүүрые килограммаар нэмээхэ зорилготойб. Хараалагдаһан шэгнүүртэй болоһон малнууд гүрэндэ тушаагдаха, нүгөөдэ зариманиинь ерэхэ жэлэй нөөсэ болон үлөөгдэхэ юм.

Эдэ үдэрнүүдтэ малнуудаа таргалуулжа байнаб. Малайнгаа адуулалга, уһалалга, харууһалалгые тусхай гуримай ёһоор ябуулнаб.

Сүүдхэдээ халуунай үедэ, һүниндөө 2—3 часай туршада мал амаруулагдана. Үлөөшэ сагтань бэлшээридэ ябуулагдана. Манай гүүртын үнеэдэй бэлшэдэг Боро гол гэжэ газарта үбһэнэй ургаса дунда зэргын. Тиимэһээ бэлшээрсэ хэдэн хэһэг болгожо хубаагаад, тэндээ ээлжээлэн адуулнаб. Мал хэдэн дахин уһалагдана. Һаяар, тарянай хуряагдажа абтахада поли дээгүүр малаа адуулжа таргалуулхаб.

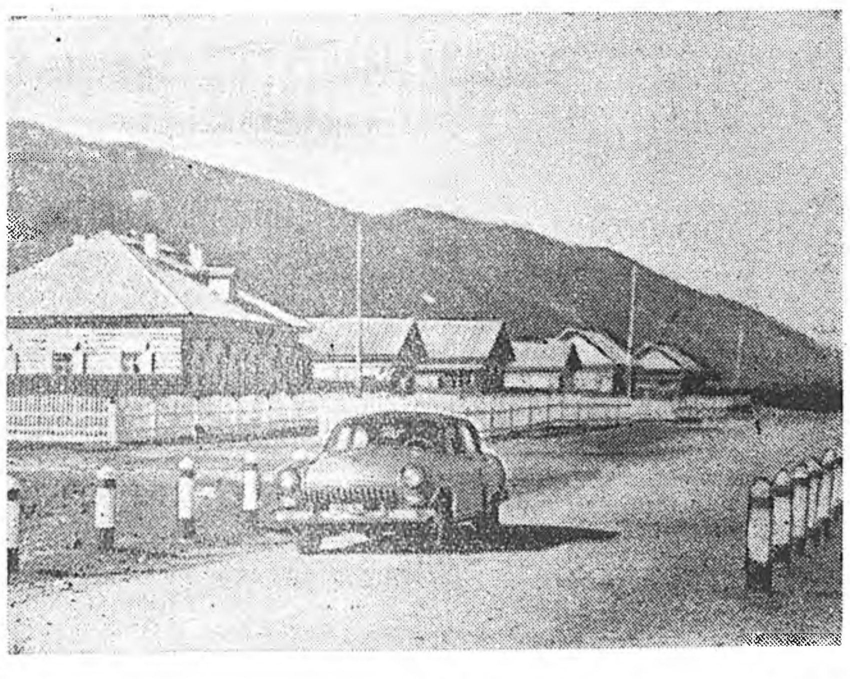
Манай партиин ээлжээтэ Пленумые ажалай эрхим һайн дүнгүүдээр угтахабди.

*„Правда Бурятии" „Бурят үнэн" газетэнүүдэй бригадын гэшүүд **Т. Башкуев, Н. Сордохонов, А. Бадаев** эдэ материалнуудые бэлдэбэ.*

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: колхозой үүлтэртэ үнеэдэй фермын дэргэдэ силос дарагдажа байна.
А. Бадаевай фото.

Шэнэ тосхон

Шэнээр баригдаһан эдэ гэрнүүдые харахадаа, хоёрхон жэлэй саада тээ эндэ үдхэн ой тайга байгаа юм гэжэ һанахаар, үнэншэхөөршье бэшэ. 1957 ондо Баргажан тосхондо харгы заһабарилгын участок эмхидхэгдэжэ, тус участогай хүдэлмэришэд өөһэдынгөө байха гэр байра эндэ барижа эхилһэн байгаа. Мүнөө эндэ хэдэн арбаад нэгэ түхэлэй шэнэ гэрнүүд, магазин, участогай конторо, гараж гэхэ мэтэнүүд баригданхай. Энэ тосхон хүгжэн ургахаһаа гадна, үдэр, һара үнгэрхэ бүри үзэсхэлэн гоё түхэлтэй боложо байнхай. Хабартаа харгын хүдэлмэришэд гэр бүхэнэйнгөө газаа модо һуулгаһан, тэдэнээ хорёолһон байгаа. Мүнөө һуулгагдаһан мододынь набша намаагаа дэлгэжэ, тосхоноо гоё, сэнгүү түхэлтэй болгоһон байна.

А. Шулунов.

Зураг дээрэ: 513-дахи харгы заһабарилгын участогай поселогой нэгэ үйлсэнь.

М. Черновой фото.

Түрүү киномеханик

Хориин аймагай Хүрьбын леспромхозой профсоюзай клубта тодхогдоһон стационарна киноустановкын киномеханик Галина Борисова 1959 оной эхилхэһээ хойшо аймагай соведэй гүйсэдкомой культурын таһагай киномеханигуудай хоорондо дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ ходол нэгэдэхи һуури эзэлжэ ябадаг.

Байгша оной августын нэгэнэй дүнгөөр нүхэр Борисова мүнгэ оруулха долоон һарынгаа түсэбые 121,3 процент дүүргэжэ, түсэбһөө гадуур 11.317 түхэриг олзо аймагай бюджедтэ оруулба. Тиихэдэ кино харуулха, мүн кино харагшадые олошоруулха түсэбөө үлүүлэн дүүргээгүй һарань гэжэ бүри байхагүй.

Нүхэр Борисова ажалдаашье, киношье харагшадта һайнаар хандадаг тула Тээгдын леспромхозой болон хонинной совхозой 5-дахи фермын хүн зондо хүндэтэй болоһон киномеханик.

Г. Ямпилов.

Артистнууд гастрольһоо бусаба

Ленинэй орденто оперо, баледэй театрын бүлэг артистнууд Чита город дээрэ хахад һараһаа үлүү концертнүүдые харуулба. Мүн энэ коллектив Агын Бурядай национальна округто, Ононой райондо, сэрэгэй частьнуудта һонирхолтой концертнүүдые харуулаа.

Илангаяа театрын дуушан, РСФСР-эй габьяата артист Л. Л. Линховоин, «Адуушанай дуун», «Ургын һалбаржа байхада» гэһэн бурят картинануудта наадаһан артист Владимир Манкетов, Бурядай АССР-эй габьяата артистнууд А. Арсаланов, В. Лыгденова, дуушад Клара Иванова, Ася Кузьмина, Александр Васильев гэгшэд театр харагшадта халуунаар үгтагдаа.

Манай театрын артистнууд колхозуудаар ябажа, газаа олон концерт табяа.

Н. Маторин.

Һайшаалтай үүсхэл

Гурба, дүрбэн жэлэй саада тээ Заиграйн аймагай эд хэрэглэгшэдэй кооперациин магазинууд болон столовонууд айлай хуушан гэр байрануудта, амбаарнуудта, тусхай түхеэрэлтэгүй бусадшье гэрнүүдтэ байрладаг байһан юм.

Эндэхи худалдаа наймаанай, ниитын эдеэ хоолой предприятинуудай хүдэлмэрилэгшэд магазин, столовонуудаа шэнэ байраар хангаха гэһэн үнэтэй үүсхэл гаргажа, һүүлэй жэлнүүдтэ ехэ барилга хээ. Аймагай бүхы сельподо шахуу ужам, һаруул сэбэр магазинууд, столово, пекарни, склад, мүн элдэб гэр байранууд типовой проектын ёһоор модоор, үнэһэ цементын холидоһоор баригдаһан байна.

Аймагта баригдаһан ехэ столоводо ниитын эдеэ хоолой хүдэлмэрилэгшэд зургаа һарын турша һуралсажа гараа. Олон хүнэй һууритай энэ столово городой ресторанһаа дутуугүй ужам, һаруул юм. Аймагай түб тосхондо баригдаһан хоёр магазин ууралаар дулаасуулагдадаг түхеэрэлгэтэй. Шэнэ магазинуудта ажаллагшад «эд бараамнай пеэшэнһээ гараһан эһэ тортогто дарагдашана аа гү» гэжэ һанаагаа зобохоёо болёо. Гадна Хүрьбын Адагай, Ново-Брянскын, Онохойн, Доодо-Илькын, Дээдэ Тальцын, Үнэгэтэйн, Дабаатын сельпонуудта хамта 20 шахуу магазин баригдаһан байна. Аймагай худалдаа наймаанай предприятинуудта мүнөөшье ехэ барилга хэгдэжэ үргэлжэлһөөр. 200 тоннын багтаамжатай ехэ овощехранилищи, пекарниие үргэдхэхэ тушаа ажал дүүрүүтэй болонхой. Энэ пекарниин ажалынь оньһожоруулагдаха юм. Жэшээнь, эндэ эһээбэри худхаха, гурил һагшаха, уһа бүлэн гаргаха түхеэрэлгэ тодхогдохонь. Эдэ бүгэдын ашаар пекарниин хүдэлмэрилэгшэдэй ажалынь нилээд хүнгэрхэ болоно.

Дээрэ дурсагдаһан барилгануудые эмхидхэхэ хэрэгтэ аймпотребсоюзай правлениин түрүүлэгшэ нүхэр А. И. Трутнев ехэ үүргэтэй байна. Барилгануудые түргөөр бодхоохын тула шлакобетонно цех түхеэрэгдээ. Энэ цехын баригдаһанай ашаар барилгын үнэ нилээд химдарба. Барилгашье түргөөр хэгдэдэг болоо. Цехтэ хэрэглэгдэхэ үнэһэ (шлак) Заиграйн станциһаа, элһэ, хайр шулуу 2 километрын газарһаа бетонно заводто абаашагдана. Аймпотребсоюзай правлени пилорама тодхожо, барилгын материалаар өөһэдыгөө хүсэд хангадаг болоһон байна. Эдэ бүгэдын ашаар эд хэрэглэгшэдэй кооперациин хүдэлмэрилэгшэд шэнэ магазинуудта, столовонуудта ажаллахаһаа гадна, ужам һаруул шэнэ байрануудта ажаһуудаг болонхой.

Худалдаа наймаанай предприятинуудтахи магазин, столовонуудые һайнаар, түргөөр барихын тула дүй дүршэлтэй барилгын хүдэлмэришэд хэрэгтэй болоһон байгаа. Энээниие хараадаа абажа аймпотребсоюзай хүтэлбэрилэгшэд Тимофей Евстифорович Яковлевые 1952 ондо барилгашадай бригадын бригадираар томилһон юм. Нүхэр Яковлев томилогдон сасуугаа 12 хүнһөө бүридэһэн бригадые эмхидхэжэ, барилгануудые түргөөр бодхоожо эхилээ бэлэй. Дүй дүршэлтэй эрхим бригадир нүхэр Яковлевай даадаг бригадынхидай хэһэн ажалынь гүрэнэй комиссида нэгэтэшье тологдоогүй юм. Бригадын гэшүүдэй бүтээһэн магазин, столовонууд, мүн бусадшье барилганууд ямаршье дутагдалгүйгөөр, шанар һайнтайгаар тушаагдадаг.

Бригадын гэшүүд аймагай Хүндэлэлэй самбарта саг үргэлжэ бэшээтэй байдаг.

Бригадын гэшүүд барилгашадай үдэрэй урда тээ харюусалгатай уялга абаад, жэлэйнгээ түсэбые Агуухэ Октябриин һайндэр хүрэтэр дүүргэхын түлөө эршэмтэй һайнаар ажаллажа байна.

Д. Колмаков.

Хилын саанаһаа

Советскэ болон Корейн кинофильмнүүдэй һара

ПХЕНЬЯН, августын 10. (ТАСС). Корейн сүлөөлэгдэһөөр 14 жэлэй ойн гүйсэхэеэ байһантай дашарамдуулагдан ниислэлэй «Тедонмун» гэжэ кинотеатр соо Совет болон Корейн уранһайханай кинофильмнүүдэй һара эхилбэ. Һарые нээлгын ёһололдо киногой, литературын ажал-ябуулагшад, КНР-эй ниислэлэй ажалшадай түлөөлэгшэд, тэрэшэлэн СССР-эй хэрэгүүдээр КНДР-тэ байдаг саг зуурын этигэмжэтэ В. И. Пелишенко хабаадалсаа.

Баярай ёһололые КНДР-эй гэгээрэлэй болон культурын министрын орлогшо Ли Нак Он нээгээ. Тэрэнэй һүүлээр «Бүрхэг үглөөгүүр» гэжэ советскэ кинофильм, «Хадын оройе дабаад байхадаа» гэжэ корейскэ шэнэ фильм сугларгшадта харуулагдаһан байна. Корейн энэ шэнэ фильм гушаад ондо Корейн партизануудай японтонтой хэһэн тэмсэлдэ зорюулагданхай.

Гурбан гүрэнэй Женевэдэхи зүблөөн

ЖЕНЕВА, августын 10. (ТАСС). Ядерна зэбсэг туршалга болюулха тухай асуудалаар гурбан гүрэнэй зүблөөнэй 121-дэхи ээлжээтэ заседани боложо, СССР-эй түлөөлэгшэ С. К. Царапкин түрүүлэгшээр һууба. Энэ заседани дээрэ зүблөөнэй хаража байһан документнүүдые зүбшэн хэлсэлгэ үргэлжэлүүлэгдээ.

Ядерна туршалга болюулхын хойноһоо хиналта хэхэ системэдэ огторгойдо хэгдэһэн туршалгануудые элирүүлхэ талаар техническэ бүлэгэй элидхэл соо һанамжалан дурадхагдаһан арганууд болон аппаратурые оруулалсахые Советскэ правительствын зүбшөөһэн тухай СССР-эй түлөөлэгшэ мэдүүлээ.

Энэ мэдүүлгыень Англиин болон США-гэй делегацинууд һайшааһан байна.

Пакистанай президентын мэдүүлгэ

КАРАЧИ, августын 10. (ТАСС). Н. С. Хрущевой, Д. Эйзенхауэрай айлшалалсахаа байһые Пакистанай президент генерал Айюб-хан мүнөөдэр пресс-конференци дээрэ үгэ хэлэхэдээ һайшааһан байна.

„Мацукавын хэрэг" гэдэгээр Японой верховно сүүдэй гаргаһан шиидхэбэри

ТОКИО, августын 10. (ТАСС). Японой верховно сүүд доодо шатын сүүдэй шиидхэбэриие болюулха гэжэ мүнөөдэр тогтоогоо. «Мацукавын хэрэг» гэдэгээр гэмнэгдэһэн 4 хүн саазалуулха, бусадынь элдэб болзорнуудта түрмэдэ һууха болоһон байгаа бшуу. Тогтоолой ёһоор энэ хэрэг доодо шатын сүүдтэ дахин хаража үзэхын тулада гэдэргээ бусаагдаха болоо. Юуб гэхэдэ, эдэ хүнүүдые гэмтэй гэжэ тодоруулһан шухала баримтанууд үгы байшоо.

10 жэлэй саада тээ хүдэлмэришэд болон профсоюзна эдэбхитэдтэ Мацукава станци шадар поезд хүмэрюулээ гэһэн хуурмаг гэмнэлгэ хэгдэһэн юм. Японой хархис этэгээдүүдэй гаргаһан энэ хорото аашые Японой сүүдэй дээдэ орган өөрынгөө нэрэ хүндөөр далдалхаяа зүрхэсэбэ.

Энэ шиидхэбэриин соносхогдоһоной һүүлээр, ниислэлэй үйлсэнүүдтэ мүнөөдэр митингнүүд болоо. «Мацукавын хэрэг» гэдэгээр гэмнэгдэгшэдые хүсэдөөр сагааруулан сүлөөлүүлхын түлөө тэмсэхээр хүсэд шиидэнги байһанаа митингдэ хабаадагшад элирхэйлэн мэдүүлһэн байна.

ФРГ-дэ нүүрһэ малтагшадые ажалһаань гаргана

БОНН, августын 10. (ТАСС). Баруун Германида нүүрһэ худалдаха талаар бэрхэшээл гарадаг болоһон дээрэһээ, хүдэлмэришэд ажалһаа олоор гаргагдана. Хэблэлэй мэдээсэһэнэй ёһоор, «Хеш-Бергверке А. Г.» гэжэ фирмын дирекци Дортмунддахи хоёр шахтаһаа 400 хүдэлмэришэнэй ажалһаа гаргагдаһан тухай соносхоо. «Вестфелише Рундшау» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, нүүрһэ малтагшадые ажалһаань гаргаһанһаань уламжалан, Дортмунд шадарай уурхайнуудта хүдэлжэ байгшадай тоо 5.900 хүнөөр хороһон байна.

ВФДМ-гэй V ассамблей нээгдэбэ

ПРАГА, августын 10. (ТАСС). Юлиус Фучигай нэрэмжэтэ парк соохи съезднүүдэй байшан һайндэрэйхеэр гоёон шэмэгдэнхэй. Демократическа залуушуулай бүхэдэлхэйн федерациин V ассамблей мүнөөдэр эндэ нээгдээ. Хүдэлмэринь августын 16 хүрэтэр үргэлжэлхэ юм. 400 гаран делегадууд, ажаглагшад, тэрэ тоодо совет залуушуулай делегаци ассамблейдэ ерээ. Тэдэнэр дэлхэйн 90 гаран ороной 85 миллион эдир залуу хүбүүд, басагадые түлөөлнэ.

Демократическа залуушуулай бүхэдэлхэйн федерациин президент Б. Бернини ассамблейе нээхэдээ тобшо үгэ хэлэһэн байна. Эб найрамдалай түлөө тэмсэлэй талаар залуушуулай саашанхи зорилгые ассамблей зүбшэн хэлсэхэ юм гэжэ тэрэ онсолон тэмдэглээ. ВФДМ-дэ шэнэ гэшүүдые абаха тухай шиидхэбэриие тэрэнэй дурадхалаар ассамблейн делегадууд нэгэн дуугаар баталан абаа.

Чехословакиин залуушуулай союзай центральна комитедэй түрүүлэгшэ М. Вецкер ассамблейдэ хабаадагшадые халуунаар амаршалаа.

Удаань элидхэл хэхын тулада Б. Бернинидэ үгэ үгтөө. ВФДМ-эй V ассамблейн мүнөө үедэ зарлагдаһанай ехэ удхашанартай байһые онсолон тэмдэглэхэ зуураа, элидхэлшэ уласхоорондын байдал тухай тогтожо хэлээ. Дэлхэйн шэнэ дай һүжэрөөхын тулада империалистическэ гүрэнүүдэй хархис этэгээдүүд яаралтайгаар зэбсэгжэлгэ хэжэ байна гэжэ тэрэ онсолон тэмдэглээ. Тиимэһээ залуушуул эб найрамдалай түлөө бүри эдэбхитэйгээр тэмсэхэ зорилготой. Эб найрамдалай, арадуудай хани барисаанай түлөө тэмсэхэ талаар залуушуулай саашанхи зорилгонууд ассамблей дээрэ түрүүшын асуудал болгон зүбшэгдэхэеэ байһаниинь тушаан болоһон ушар бэшэ юм гээд тэрэ хэлэһэн байна.

Женевэдэхи зүблөөн тухай тогтоходоо, гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй хэлсээнэй үрэ дүнгүйдэй туһатай байһыень Б. Бернини тэмдэглэһэн байна. Юуб гэхэдэ, имагтал амгалан ёһоной хэлсээ хэжэ гүрэнүүдэй хоорондохи харилсаа һайжаруулха, уласхоорондын шахардуу шанга байдал һулаpуулха, дайнай аюулые зайсуулха, эб найрамдал бэхижүүлхэ аргатай байна бшуу. СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущевой, США-гэй президент Д. Эйзенхауэрай айлшалалсахаа байһые дэлхэйн залуушуул илангаяа ехээр һайшаана гэжэ элидхэлшэ онсолон тэмдэглэлээ.

Ямар нэгэн хэлсээ түйлахые Баруун Германиин засаг түрые баригшад илангаяа ехээр буруушаадаг, Баруун Германидахи, илангаяа баруун Берлиндэхи тааруугүй байдал дайнай аюулда хүргэжэ магад гэжэ тэмдэглэхэ зуураа, Б. Бернини иигэжэ хэлээ. Тиимэһээ Германитай эбэй договор батална гээшэ гол зорилго болоно.

Колонинуудай болон дулдыданги оронуудай арадуудай национально-сүлөөрэлгын тэмсэлэй бүхы дэлхэй дээрэ улам эршэдэжэ байһан тухай хэлэхэдээ, эрхэ сүлөөгэй, бэеэ даанхай байдалай түлөө арадуудай хэжэ байһан тэмсэлые дараха гэжэ империалистическэ колонизаторнуудай зүгһөө хэгдэдэг али бүхы һэдэлгэнүүдые элидхэлшэ буруушаагаа.

Бүхы дэлхэйн залуушуулай, дэлхэйн залуушуулай организацинуудай холбоо барисаа тогтоохо, харилсааень хүгжөөхэ тодорхой асуудалнуудта Б. Бернини тогтожо хэлээ. Бүхы оронуудай залуушуулай элдэб организацинуудай түлөөлэгшэдэй хабаадалгатайгаар эб найрамдалай бүхэдэлхэйн конференци зарлахые тэрэ дурадхаа. Залуушуулай уласхоорондын хэдэ хэдэн организацинуудай хүтэлбэриин можо бслсхо ябадал таргадагые буруушааха зуураа, залуушуулай хани барисаатай, харилсаа холбоотой байха ябадал эсэсэй эсэстэ илаха гэжэ этигэжэ байһанаа Б. Бернини элирхэйлэн мэдүүлээ.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущевто, США-гэй Президент Д. Эйзенхауэрта ВФДМ-гэй V ассамблейн эльгээһэн бэшэг

ПРАГА, августын 10. (ТАСС). СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущевто, США-гэй президент Д. Эйзенхауэрта эльгээгдэхэ адли удхатай бэшэгүүдые баталан абахые түрүүлэгшэ М. Вецкер ВФДМ-гэй V ассамблейн үдэрэй заседаниин эхилхэдэ дурадхаа. Бэшэгүүд соо иигэжэ хэлэгдэнэ:

СССР-эй болон США-гэй правительствонуудые толгойлогшонорой һаяар айлшалалсаха болоһон тухай хэлсээнэй түйлагдаһые демократическа залуушуулай бүхэдэлхэйн федерациин V ассамблейдэ хабаадагшад ехээр һайшаана.

Манай ассамблейдэ 93 ороной залуушуулай 270 организаци түлөөлэгдэһэн байна. Тэдэнэр элдэб олон һанамжатай, олон янзаар ажалябуулгаяа эрхилдэг юм. Гэбэшье эб найрамдалай, национальна бэеэ даанхай байдалай асуудалнуудта, залуу үетэнэй харюусалга тухай асуудалда ассамблей гол анхаралаа хандуулха байна.

Хэдэн олон миллион эдир залуу хүбүүд, басагадай һанал бодолые мэдүүлхэ зуураа, хүйтэн дай болюулха, дайнай али бүхы аюул зайсуулхын тулада уласхоорондын шахардуу шанга байдалые һуларуулха, буу зэбсэг хуряаха, атомна, термоядерна зэбсэгүүдые хорихо, тэдэниие усадхаха, энхэ тайбанаар зэргэ оршон байлгые хангаха шухала гэжэ бидэнэр тоолонобди.

Уласхоорондын бүхы асуудалнууд хэлсээ хэжэ, амгалан ёһоной аргаар шиидхэгдэхэ ёһотой гэжэ бидэнэр тоолодог байнабди.

Эгээл тиимэһээ хоёр агууехэ гүрэнэй хүтэлбэрилэгшэдэй уулзахаяа байһан шэнги уулзалгануудые бидэнэр һайшаанабди.

Һанамжануудаа мэдэлсэжэ байдаг болохые бидэнэр хүсэнэбди. Эгээн шухала асуудалнуудые шиидхэхэ зорилгоор правительствонуудые толгойлогшонорой зүблөөн шадаал һаа бүри һаяар зарлагдаха ёһотой гэжэ бидэнэр бодомжолнобди.

Эб найрамдалай, арадуудай хоорондын хани барисаанай хэрэгтэ өөһэдынгөө зүгһөө туһалхын тулада бүхы юумэ хэхые таанадай оролдохо байһанда этигэжэ байһанаа залуушуул элирхэйлэн мэдүүлнэ.

Эдэ бэшэгүүдые делегадууд, айлшад удаан саг соо альга ташажа һайшааба.

«Мүнөө үедэ залуушуулай һонирхожо байһан экономическа, социальна, культурна асуудалнууд» гэһэн зүбшэхэ зүйлэй хоёрдохи пунктаар ВФДМ-эй генеральна секретарь К. Эшар элидхэл хээ.

США-гэй президентын Европа орохоёо байһан тушаа

БОНН, августын 10. (ТАСС). США-гэй президент Эйзенхауэр Лондон болон Париж орохынгоо урда тээ августын 27-до, нэгэ үдэрэй турша соо Бонн хүрэхэ гэжэ шиидээ гэжэ эндэ соносхогдоһон байгаа. Тиимэһээ США-гэй президенттэй уулзахын тулада Аденауэр Лондон орохоёо болёо. Тиимэ болохолоороо, Эйзенхауэр баруун гүрэнүүдэй премьер-министрнүүдтэй тус тустайнь Бонндо, Лондондо, Парижда уулзаха байна.

Эйзенхауэр Н. С. Хрущевтой уулзахынгаа урда тээ баруун гүрэнүүдэй правительствонуудые толгойлогшонортой даб дээрэхи зүблөө хэхэһээ хүсэдөөр арсаба гээшэ гэжэ Эйзенхауэрай Бонн ошохо болоһондо журналистнууд сэгнэлтэ үгэнэ.

США чанкайшистнуудые ракетнэ зэбсэгээр хангана

НЬЮ-ЙОРК, августын 10. (ТАСС). Ассошиэйтед Пресс агентствын корреспондентын Тайбэйһээ (Тайвань) мэдээсэһэнэй ёһоор, США «Ника-Геркулес» гэжэ ракетэнүүдые чанкайшистска армиин мэдэлдэ августын 15-да дамжуулан үгэхэнь. Эдэ ракетэнүүд үнгэрэгшэ жэлэй сентябрьда Тайвань дээрэ асарагдаһан байгаа.

Тайвань шадар байдаг США-гэй хуурай газарай сэрэгүүдые командалагша генерал-майор Доун энээн тухай мүнөөдэр мэдээсэһэн байгаа. США-гэй 71-дэхи артиллерийскэ полкын 2-дохи ракетнэ батальоной («Ника-Геркулес») личнэ состав чанкайшистска армиин солдадуудаар һэлгэгдэхэ байна. Эдэ солдадууд США-да ракетэнүүдые шудалха һургуули гараад, һаяхан бусажа ерэһэн байгаа гэжэ Доун мэдүүлээ.

Арадай республикы тогтоһоор 10 жэлэй о[…] угтуулан

ПЕКИН, августын 10. (Т[…] КНР-эй тогтоһоор арбан жэл[…] эрхимээр угтахын түлөө мү[…] дэ хүдэлмэришэдэй ажалай […] амжалтануудые туйлажа […] тухай мэдээсэлнүүд арадай […] дай бүхы нютагуудһаа ороно[…]

Аньхуэй провинциин мет[…] гическа предприятинуудай ба[…] шад алдарта ойн хүндэлэлдэ […] лан 42 конвертернүүдые […] һоонь урид ашаглалгада […] түлөө тэмсэнэ. Хэнань прови[…] хамта дээрээ жэл соо 1.200 […] ган тонно нүүрһэ шанарж[…] хүсэтэй нүүрһэ шанаржуул[…] фабрика баригдаа. Хамта […] провинци дотор мүнөө жэлдэ […] һэ шанаржуулдаг 20 томо […] ка баригдаха юм. Гуандун п[…] цида хамта дээрээ жэлэй […] соо миллион шахуу нүүрһэ […] табан шэнэ шахта бари[…] һаяар хүдэлжэ эхилхээ ба[…]

Баруун Германиие атомаар хангалгые буруушаалга

БЕРЛИН, августын 10. (Т[…] АДН агентствын мэдээс[…] ёһоор Дортмундда ехэ демо[…] ци болоо. Дортмунд-Бракель […] аэродром дээрэ атомна зэбсэг[…] галгые демонстрацида хабаа[…] буруушааһан байна. Демонст[…] да хабаадагшад Дортмундын[…] һээ Бракель гэжэ һуурин хүр[…] километртэ ябажа ошоһон […] Атомаар зэбсэгжүүлгэдэ […] дайнда эсэргүүсэн тэмсэхые у[…] һан лозунгнууд болон трансп[…] нуудые тэдэнэр барижа ябаа.

Демонстрациин түгэсхэлдэ […] тинг болоо. Атомна зэбсэг хор[…] Европодо атомгүй зоно байгу[…] түлөө тэмсэхые митинг дээрэ […] хэлэгшэд уряалаа.

Германиин армиин ракетн[…] тальониие Ганновер шадар […] гаха түсэбые буруушааһан […] дые СДПГ-эй Хильдесгей[…] (Доодо Саксони) нютагай ор[…] зациин гэшүүд хэлэһэн […] СДПГ-һээ ландтагай депутат[…] сендэ тэдэнэр бэшэг эль[…] Ганновер шадар ракетнэ бат[…] байгуулха түсэбые буруушааһа[…] руушаалга мэдүүлхыень […] Саксониин правительствода т[…] эрилтэ табиһан байна.

Африкын бэеэ даанха[…] оронуудай конференци дүүрэбэ

КАИР, августын 9. (ТАСС)[…] рикын бэеэ даанхай оронуудай […] ференци Либериин ниислэл[…] ровидо хүдэлмэреэ дүүргэбэ. […] тын 4-һөө 8 хүрэтэр болоһон […] конференцидэ Африкын 9 гүр[…] Арабуудай Нэгэдэмэл Республ[…] Эфиопиин, Либериин, Ливиин, […] роккын, Суданай, Тунисай, Г[…] Гвинейн делегацинууд хаба[…] Тэрэшэлэн Алжирай Республ[…] саг зуурын правительствын д[…] ци конференци дээрэ байлсаа.

Империализм, колониал[…] эсэргүүсэн тэмсэхэ […] тайгаар үнгэрһэн Африкын ар[…] дай конференци мүнөөнэй Аф[…] шухала асуудалнуудые зүбшэ[…] сээ. Тэрэ тоодо Алжиртахи […] байлдаан, Сахарада атомна ту[…] га хэхэ гэһэн Франциин һана[…] га, үндэһэ яһанай илгаа гар[…] болон бусад асуудалнууд […] Эдэ бүхы асуудалнуудаар ши[…] бэринүүдые конференци нэгэн […] гаар баталан абаа.

Алжирай Национально-сүлөөр[…] армиин верховно командован[…] коммюнике

КАИР, августын 9. (ТАСС)[…] лиин 27-һоо августын 3 хүрэтэр […] жирта болоһон байлдаан тухай […] жирай Национально-сүлөөрэ[…] армиин верховно командова[…] коммюнике эндэ толилогдоо.

Коммюнике соо иигэжэ хэл[…] нэ. Дурсагдаһан үе соо Алж[…] Национально-сүлөөрэлгын […] Франциин сэрэгүүдтэ 25 дахин […] толго хээ, далда газарта т[…] байһан дайсадай 5 отрядые […] хаа.

Байлдаануудай үедэ Фран[…] 37 автомашина усадхагдаа, […] гүүдые шэрэжэ ябаһан эш[…] хүмэрюулэн тэһэлэгдээ. Дайс[…] 2 вертолет буудуулан унаһан […] на. Франциин 326 солдат, оф[…] алуулаа, 175 солдат, офицер […] хатаа. Франциин 28 солдат А[…] рай Национально-сүлөөрэлгы[…] миин тала руу ороһон байна.

Редактор **Ц. Ц. ЦИБУ[…]**

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции редактора —46-32, зам. редактора—32-74, отв. секретаря —27-37, отделов: партийной жизни—34-05, сельского хозяйства и советского строительства—47-59. промышленности и транспорта, пропаганды, информации—35-14, культуры—24-74, писем и рабселькоров —40-49, отдел переводов, корректорская —35-95, бухгалтерия—37-32. Для междугородных переговоров—16.

Н01114. Типография Министерства культуры Бурятской АССР. Зак. № 50[…]